

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Vredja za vse leto . . . \$6 00
Za pol leta . . . \$3 00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 15. — ŠTEV. 15.

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 19, 1926. — TOREK, 19. JANUARJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

POLOŽAJ V PREMAGARSKI STAVKI

Pet in dvajset tisoč premogarjev v antracitnih poljih podpira Lewisa v končnem boju. — Na dveh velikih zborovanjih so zavrnilo arbitracijo ter sprejeli sklep unijskega načelnika, "da se sklence časten mir".

WILKES-BARRE, Pa., 18. januarja. — Da so stavkujoči premogarji v antracitnem okraju pripravljeno izvojevati boj do britkega konca, je bilo razvidno, ko je 25,000 premogarjev na dveh zborovanjih soglasno odklonilo vsak predlog za arbitracijo.

John Lewis, predsednik United Mine Workers of America, je obsodil metode, katerih se poslužujejo delodajalci, nakar je pozval trgovce in profesionalce antracitnega okraja, naj zahtevajo od delodajalcev resnična pogajanja, ki bodo dovedla do resničnega miru ter odpravila rak-rano brezuspšnih in brezplodnih industrijalnih bojev.

Lewis je zahteval "časten mir!" Prvo zborovanje se je vršilo v gledišču, drugo pa na prostem. Nagovore sta imela tudi mednarodni tajnik in zakladničar, Tomaz Kennedy in Chris Golden, tajnik okrajnega meznega komiteja.

Prvi je prerešetal zgodovino organizacije ter poudarjal, da moške nikakor ne morejo sprejeti arbitracije. Golden je pozval navzoče, naj glasujejo glade arbitracije. Z eno samo izjemo so se vsi izrekli proti arbitraciji; edinega pristaša arbitracije so hoteli navzoči vreči ven.

WILKES-BARRE, Pa., 18. januarja. — Mr. Lewis je govoril več kot štiri tisoč premogarjem v Capitol gledišču. Te prilike se je poslužil, da lope po članih meznega komiteja delodajalcev, ki so ga javno obdolžili, da je on odgovoren za izjalovljenje pogajanj, ki naj bi končala stavko.

— Odgovornost, — je rekel Lewis, — je izključno na strani delodajalcev in prav posebno na strani Sama Warrinerja, načelnika pogajalnega komiteja delodajalcev.

Lewis je trdil, da se niso hoteli delodajalci izza preteklega julija, ko so prvič objavili svoje pogoje za pogajanja, spustiti v debato, ki bi spravila na dan resnične razmere v antracitni industriji.

Lewis je rekel v nadaljnjem, da je večina antracitnih kompanij tako dobrostoječa, da bi lahko privolila v malenkostno povišanje plač ter imela pri tem še izdaten dobiček. Te kompanije pa se niso hotele pogoditi s premogarji radi tajnega dogovora med delodajalci, da se vzdrži obratne stroške tako nizko, da bodo mogle še nadalje obstajati majhne in neuspešno upravljane kompanije, ki naj bi imele kljub vsemu še vedno dobiček. Te neuspešno upravljane kompanije se nahajajo v Panther Creek Valley.

Lewis je imenoval lastnike antracitnih premogovnikov "stavkujoče delodajalce", ki paralizirajo antracitno industrijo s tem, da nočejo dovoliti premogarjem častnega delavnega dogovora, ki naj bi bil veljaven od enega leta do petih let.

Lewis je izjavil, da je zahteva delodajalcev glede arbitracije nevzdržna, razven če bi bili pripravljene, da se razsoja tako glede dobičkov kot glede celavskih mezd. To pa so delodajalci stalno začeli ter tudi nočejo dovoliti, da bi delavski voditelji pregledali njih knjige.

WASHINGTON, D. C., 18. januarja. — Moške, žene in otroci v antracitni pokrajini stradajo. Zima je le še povečala njih trpljenja. Tako je rečeno v pozivu, katerega so izdale včeraj delavske organizacije, združene v Ameriški delavski federacije.

— Lačni otroci vas prosijo pomoči, — se glasi v pozivu, katerega je podpisal William Green, predsednik federacije, obenem s člani izvrševalnega odbora federacije.

— V imenu teh otrok in mater se obračamo na članstvo organiziranega dela, naj se odzove takoj in v izdatni meri ter priskoči na pomoč stradajočim antracitnim delavcem.

Opozicija povzroča fašistom preglavice

Mussolini se je skoro sprl s svojimi pomočniki radi članov aventinske opozicije. — Farinacci, tajnik fašistovske organizacije, se jezi nad 'nepripravnostjo', s katero je Mussolini 'počastil' svoje nasprotnike.

RIM, Italija, 18. januarja. — Roberto Farinacci, ekstremistični fašistovski generalni tajnik, bo najbrž kmalu zapustil stranko, kot se glasi v tiskanih političnih krogih, radi svojega spopada z Mussolinijem v italijanski zbornici.

Razlika v nazorih med Mussolinijem ter njegovim glavnim pomočnikom je prišla na dan, ko je bila fašistovska večina v poslanski zbornici presenečena vsled tega, ker je prišlo v zbornico dvanajst članov popularne stranke v družbi treh socialističnih poslancev, ki tvorijo skupaj aventinsko opozicijo. Ta opozicija se je umaknila iz parlamenta pred osemnajstimi meseci iz izjavo, da ne more sodelovati s sedanjo vlado. Poslanska zbornica se je sestala včeraj, da razpravlja o "moralnem vprašanju" prisotnosti aventinske skupine, a Farinacci je protestiral proti temu, češ, da pripustiti nasprotnikom preveč važnosti.

V svojem večeršnjem govoru je načelnik sedanje italijanske vlade izjavil, da so se člani aventinske opozicije vtihovali v zbornico tekom slovesnosti, katere je vprizorila zbornica ob priliki smrti kraljice-matere Margherite, 'ki je zelo ljubila fašizem'. Mussolini je rekel, da morajo priznati fašistovsko resolucijo ter se odpovedati vsem stikom z protifašisti v inozemstvu. — Le s tem, da sprejmejo te pogoje, — je nadaljeval, — lahko pridejo aventinski poslanci v parlament, dokler sem jaz tukaj in ostati hočem še precej časa.

Zbornica je pozdravila to izjavo z burnim aplavzom.

Mussolini pa je obenem tudi razveljavil pogoj, katerega je stavilo fašistovsko časopisje, — da naj ga aventinski poslanci sprejmejo kot polboga. — Ni moj na men, — je rekel Mussolini, — da bi me postavili predčasno na pedestal, rezerviran nedostopnim bogovom, katerim pogosto brez misli zažigajo kadilo.

RIM, Italija, 18. januarja. — Politična opozicija proti fašistovskemu režimu je nesmiselna, — je rekel Mussolini v poslanski zbornici, dokler bo imel on avtoriteto v stranki.

Ugotovilo Mussolinija je podana na posebni seji, ki je bila sklicana, da razpravlja o politični avtentinske opozicije v parlament.

Požar v Fordovem laboratoriju.

DETROIT, Mich., 18. jan. — Aeroplanski eksperimentalni laboratorij Ford Motor Co., ki se je nahajal v Oakwood Boulevard, v bližini Dearborna, je bil včeraj zjutraj uničen od požara. Povzročeno škodo cenijo na četrtilijona dolarjev. Uničeni so bili štiri je popolnoma kovinasti aeroplani, ki so bili določeni za službo med tujakim mestom in Chicago, a rešilo se je lepo, ki se nabaja nekako tristo korakov od laboratorija in v kateri se nahajajo nadaljnji aeroplani.

Dosedaj ni bilo še mogoče ugotoviti, kako je izbruhnil požar. Skrivnost je, kako se je mogel pojaviti požar v poslopju, ki je zgrajeno iz jekla, in v katerem ni bilo niti plina, niti petroleja.

ZAROTA V BUDIMPEŠTI

Polkovnik je spravil prejšnjega nadvojvodo Albrehta v zvezo z razkrito ponarejevalno zaroto. Ministrski predsednik se je iznebil vseh svojih nasprotnikov.

DUNAJ, Avstrija, 18. januarja. — Pod naslovom "Nadvojvoda Albreht in ponarejevalci bankovcev" se je pečal včeraj "Neues Wiener Journal" z razkritji, ki so bila posledica objave dnevnika polkovnika Jankoviča v pariškem Matinu. Polkovnik Jankovič je bil pred kratkim aretiran v Haagu v zvezi z zaroto, katero so skovali madžarski fašisti v namenu, da ponarede za trideset tisoč milijonov francoskih frankov.

Neki Johann Mayer, katerega omenja dnevnik, je tajnik nadvojvode Friderika, očeta nadvojvode Albrehta.

Uradna preiskava je ugotovila, da sta bila Mayer in Jankovič intimna prijatelja in da sta se pogosto posvetovala za zaprtimi durmi na posestvu nadvojvode Albrehta v Okijala. Pred temi razkritji pa je Jankovič trdil, da ni niti poznal Mayerja.

Mrs. U., katero omenja dnevnik, je Mrs. Ullman Ereny, v koje salonu sta bila Mayer in Jankovič dostikrat gosta. V onih krogih niso imenovali Albrehta nadvojvodo, pač pa kralja. S tem so spravljene v stik vodilni člani ponarejevalne zarote z okolico Albrehta, in madžarske opozicijske stranke zahtevajo, naj se vrše tozadevne preiskave v tej smeri.

Soglasno z Neue Freie Presse je izjavil polkovnik Jankovič pred preiskovalnim sodnikom na Holandskem, da je rekel princ Ludvik Windischgraetz svojim prijateljem, da potrebuje 40,000,000 frankov za splošne volitve na Čehoslovaškem v prilog madžarsko govorečega prebivalstva.

Vsričo teh razkritij je postal politični položaj na Madžarskem skrajno napet. Skupne demokratične in socialistične opozicije dolže ministrskega predsednika Bethlena, da zavlačuje zadevo in da mu manjka potrebne enerzije. Ko bo v četrtek zopet odprt parlament, je pričakovati burnih prizorov.

Pravijo, da bo po zaključenju preiskave glede zarote ministrski predsednik Bethlen odstopil in da bo zahteval diktatorstva sile v slučaju, da bi ga naprosili naj zopet prevzame mesto. Neues Freies Journal pravi, da nameravajo vprizoriti legitimistični pristaši nadvojvode Otona živahno propagandno kampanjo, ker domneva, da je njegova kandidatura ogrožena.

Zastopniki Francoske Banke, ki so prišli na Madžarsko ter zahtevali od princa Windischgraetza odškodnino, so izjavili, da bodo znižali zahtevano svoto, če bo objavil podrobnosti zarote. Princ trdi, da nima Francoska Banka nikake pravice do odškodnine, da pa bo povedal vse, če bodo francoski pregledniki zapustili deželo. Kot se glasi, hočejo Francozi v glavnem razkriti, če je kaka zveza med madžarskimi fašisti in nemškimi fašisti, katerim načeljuje general von Ludendorff.

Štefan Friederich, prejšnji ministrski predsednik, je rekel, da je bila kandidatura nadvojvode Albrehta za madžarski prestol na dnu ponarejevalne zarote.

Italijanski kmetje pregnali bandite.

NAPOLJ, Italija, 18. januarja. — Petdeset kmetov iz majhnega kraja Cimitile v bližini Napolja, obo-roženih s puškami, kosami in srpi, je izvojevalo včeraj ponoči ostro bitko s tolpo banditov. Petnajst mož je ostalo ranjenih na bojnem polju in kmetje so podili bandite na milje daleč.

toviti, kako je izbruhnil požar. Skrivnost je, kako se je mogel pojaviti požar v poslopju, ki je zgrajeno iz jekla, in v katerem ni bilo niti plina, niti petroleja.

Velikanski vihar v Jugoslaviji.

BEOGRAD, Jugoslavija, 17. januarja. — Po vsej Jugoslaviji je divjal danes grozen vihar, ki je povzročil ogromno materialno škodo ter zahteval tudi precej človeških življenj.

BLAZNIKOVH PRATIK

nimamo več, zato jih ne naročate. Mesto PRATIKE naročite Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1926.

"GLAS NARODA", 32 Cortlandt St., New York City.

Velika nesreča v Pennsylvaniji.

Trije ljudje so bili mrtvi in dvajset jih je bilo ranjenih, ko je padla poulična kara v Ohio reko.

PITTSBURGH, Pa., 18. jan. — Najmanj trije ljudje so izgubili svoje življenje in več kot dvajset jih je bilo ranjenih, ko je padel včeraj neki voz Pittsburgh Railway Company s Fleming Park mostu, pri McKees Rocks v Ohio reko. Dve žrtvi, neka žena in neka deklica, sta umrli v bolnici in truplo tretje žrtve so videli plavati po vodi navzdol. Dosedaj ni še ugotovljeno, če ni utonilo še več ljudi, ki so se nahajali na karu v času, ko se je pripetila nesreča. Policisti in prostovoljni reševalci so potegnili prežvele iz vode ter jih spravili v bližnje bolnice.

V uradu železniške družbe se je izjavilo, da so se smrtno ponesli le trije, a zaenkrat je nemogoče dognati, če je ta trideset resnična ali ne. Namerava se preiskati reko, ker se domneva, da je bilo še več žrtve. Poulična kara leži v globini petih čevljev in pol in kot se je ugotovilo, ni v njej nobenega trupla.

Očividci pravijo, da je zavozila kara na ovinku z veliko naglino in da je pri tem skočila na mostu iz tira. Najprvo se je zadel v brzozjavni drog, a nato je podrla ograjo ter planila v reko.

Takoj se je poklicalo policijske rezerve in v kratkem času se je zbralo kakih deset tisoč ljudi na pozorišču nesreče.

Za omiljenje priseljeniške postave.

V Chelsea metodistovski cerkvi na 178. cesti v New Yorku je imel zvezni senator Wadsworth govor, v katerem je pojasnil svoje doživljanje k priseljeniški postavi ter izjavil, da je za omejitve priseljevanja. Predloga, katero je vložil on v senatu ter kongresnik Perlmann v poslanski zbornici, bi dovoljevala vstop v deželo, brez oziroma na kvoto, za moške, žene, otete, matere in mladoletne neporočene otroke ameriških državljanov ali vojni veterani. Istotako naj bi se pripustilo v deželo sorodnike onih priseljenecov, ki so prišli nekaj pred prvim julijem leta 1924 in ki so vzeli svoj prvi papir. Isto tako naj bi se pripustilo brez oziroma na kvoto ameriške vojne veterane.

Devet oseb mrtvih vsled eksplozije.

Devet ljudi je bilo ubitih in trideset jih je bilo ranjenih tekom eksplozije v Moabit okraju Berlina. — Razne novice iz Nemčije.

BERLIN, Nemčija, 18. januarja. Velika nesreča se je pripetila v Moabit okraju v Berlinu. Neki delavec je prišel z gorečo smodniko preblizu tanka z bencinom in sledila je močna eksplozija. Deveta ljudi je bilo na mestu mrtvih in trideset jih je bilo ranjenih. Tudi materialna škoda je velika.

BERLIN, Nemčija, 18. jan. — V nekdanjo tako častljivo prusko državno opero v Berlinu, se je vrnila grda navada, ki pa je v Nemčiji že preje obstajala.

Kot znano, imajo v Evropi še danes ključce z luknjami, s katerimi je mogoče zelo hreščeno piskati. Če je bil kak del poslušalstva prej nezadovoljen spredejavo, je prišel piskati na take ključce. Že več kot sto let je bila to običajna praksa v manjših nemških gledališčih. Sto takih ključcev povzročila večji kraval kot vse mačje serenade, s katerimi daje občinstvo izraza svojemu nezadovoljstvu.

Vse to se je vršilo dosedaj v majhnih gledališčih. V nedeljo pa se je ta razvada ponesila celo v berlinski operi.

BERLIN, Nemčija, 18. jan. — Tukajšnji policisti se bodo od sedaj naprej posluževali takozvanih "skates". Prvi razred takih policistov je bil odprt ta teden.

Novotarijo so uvedli, da se omogoči policistom patrolirati po večjem okraju kot je bilo mogoče dosedaj. Mirovna pogodba, sklenjena v Versailles, določa namreč, da je treba obdržati nemško policijsko silo v določenih mejah.

BERLIN, Nemčija, 18. jan. — Štirje delegati bodo zastopali Nemčijo na bližajoči se mednarodni gospodarski konferenci. Dva delegata bosta izbrana iz nemške industrije, ostala dva pa iz nemških strokovnih organizacij.

Nemška delegacija namerava predložiti konferenci celo vrsto predlogov, med njimi take, s katerimi bi standardizirali cene in kakovost surovine.

Dober plen vlomilcev.

ALBANY, N. Y., 18. jan. — V Van Heusen Charles zlatarno so vdrli včeraj zjutraj neznanji vlomilci, ter odnesli za stotisoč dolarjev draguljev.

DENARNA IZPLACILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspokilja na zadnje pošte in izplačujo "Poštni izdatni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.20 500 lir \$22.00

300 lir \$13.50 1000 lir \$43.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspokilja na zadnje pošte in izplačujo Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ

LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roko.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Denar nam je poslani najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

32 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4887

NAROČATE SE NA "GLAS NARODA"

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
MAYENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto vsja leta za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
En leto za Kanado	Za pol leta	\$3.50
En pol leta	Za mesec	\$1.50
En četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" lahko vsaki dan izvešči vse, kar se dogaja.

Dopisi brez podpisov in osebnosti se ne priročajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se nam tudi prejane bivalne namani, da hitreje najdemo našega naročnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telefonska: Cortlandt 2676.

PAVEL LOEBE IN AMERIŠKA PROHIBICIJA

Socijalno-demokracičnemu predsedniku nemškega državnega državnega zbora, Pavlu Loebe, se je pripetilo nekaj hudega. On, ki je bil popoln abstinenc v času, ko je bilo treba še nekaj poguma za to, da se proglasi človek v Nemčiji nesprotnikom alkoholnih pijač, je bil v nemškem časopisju označen kot nasprotnik ameriških prohibicijskih postav. To bi bil večakanski zločin, posebno za Loebja in vsled tega se je dal takoj intervenirati od nekoga dr. Drukerja, tajnika zveze abstinencnih delavcev in sedaj se je izvedelo ravno nasprotje tega, kar so mu li-ti poprej položili v usta.

Predsednik državnega zbora je rekel naslednje:

Opis v časniških člankih je enostranski in nepopoln. Dejanski sem dobil naravnost izpovestitev od javnega učinkovnjaka alkoholne prepovedi. Vedno sem obudoval sile države, katere se uporabi pri izvedbi prepovedi. V hotelih, pri obedih in slovesnostih, se nam ni nikdar predstavilo nobene druge pijače kot čisto vodo. V velikih restavracijah New Yorka in Chicaga, kjer obeduje vsaki dan na tisoče delavcev in trgovskih uslužbencev, nisem mogel nikdar ugotoviti nobene alkoholne pijače. Nikdar nisem videl nobenega pijanega na cestah kakakega ameriškega mesta. Celo v New Yorku, ki ima dosti težjih prebivalcev in ki je še najbolj založen z vhitotapljenim alkoholom, nisem mogel opaziti nobenega kršenja prohibicijskih postav. Na nekem banketu sem videl enkrat, kako je nekdo potegnil iz svojega zepa majhno stekleničico z alkoholom ter nalil vsebino v svojo čašo. To pa je storil tako pritajeno ter postal z blagom tako varčno, da je bilo komaj pokrito dno čaše; znamenje za to, da splošno javno mnenje ne odobrava kršenja postav in da je prepovedana roba redka prikazen.

Združene države niso še popolnoma osušene. Izdelovanje alkoholnih pijač v lastni hiši in za domačo uporabo ni prepovedano in še vedno igra svojo ulogo vvažanje alkohola potom tihotapstva. Vsi vestni Amerikanci pa so soglasnega mnenja, da je poraba alkohola zelo nevarna in da znaša sedaj kaj večjem le še pet in dvajset odstotkov prejšnjega konsum-a. Nobenega upanja ni, da bi se razveljavilo alkoholno prepoved. Nasprotno pa se bo mogoče celo izboljšalo izvedenje postav, tudi v družinah, v katerih se niso starši odločili zavzemanju alkohola, kajti rastoča mladina se vedno bolj obrača od vpijančljivih pijač. Značilno je, da je bila prva beseda, katero sem čul iz ust delavca, ko sem stopil na ameriška tla. Tukaj ne dobite nikake pijače! To je pravi blagoslov! Šnops, katerega se kupuje na tajnem, je zelo drag in pivo je poleg tega še zelo slabo. Delaven sploh ni mogoče nabaviti si večje množine alkohola.

Če temelje utisi, katere je prinesel Pavel Loeb s seboj iz Amerike, vsi na tako zanesljivih opazovanjih kot njegovih nazori glede učinkovanja ameriške prohibicijske zakonodaje, potem bo storila nemška javnost dobro, če jih zavzema z največjo previdnostjo. Loeb je šel ali z zaprtimi očmi skozi Združene države, ali pa ni namenoma hotel videti neprijetnih dejstev.

Vsakdo tukaj ve, da ne pomenja prohibicija v Ameriki nikakega uspeha, pač pa največji neuspeh ki je mogoč. Poraba alkohola je mogoče zmanjšala, — česar pa trenutno ne moremo ugotoviti, čeprav smo nasprotnega mnenja. — a splošno tudi od številnih prohibicionistov priznana dejstvo je, da je zastrupljenje družin z alkoholom vsled prohibicije več kot nadomestilo za eventualni zmanjšani konsum alkohola. Kdor le količnik pozna ameriške razmere, ve dobro, da v mestih pijejo, na deželi pa naravnost vro. Kdor se toliko potrudil, da si ogleda poljske številke glede aretaacij pijančev, ve tudi, kako smelna je trditve Loebjeva, "da ni videl nikdar nobenega pijanega na cestah kakakega ameriškega mesta". Kdor za sleduje časopisje dežele, temu ni moglo ostati prikrito, da so prišli tudi v vladnih krogih do prepričanja, da je prohibicijska zakonodaja neizvedljiva in da se hoče v prihodnosti v tekočem letu še en pokus, da se izvede prohibicija, nakar se bo uveljavilo omiljenje prohibicijskih postav.

Prohibicija je v preje nezastisanem obsegu korumpirala javno življenje dežele. Splošno naziranje odobrava kršenje teh postav, kljub Loebju. Prebivalstvo neče ničesar vedeti o prisilni vzgoji k prohibiciji. Le s pomočjo vzgoje in pojasnili glede škodljivosti nezmernega zavzemanja alkohola je mogoče zmanjšati in odstraniti nevarnost pijančevanja.

Leninove slike po vsej Rusiji.

MOSKVA, Rusija, 18. jan. — Nove ruske znamenke nimajo več Leninove slike, pač se pa nahaja Leninova slika v vsaki ruski hiši. V kratkem bodo začeli kovati tudi ruski denar s njegovimi sliko. Novejšino čest, trgov, vani in tani med Leninovo slika, 1. 1. 1926.

"New York Edison Ura" na WJZ

Vsak terek od poldevetih do poldesetiha zvečer prinese Edison ura v tisočere domove godbo najslavnejših svetovnih mojstrov.

Beethoven, Mozart, Mendelsohn, Grieg, Schubert, Čajkovski, Massenet, Dvorak, Rimski-Korsakov, Victor Herbert, Strauss, to so le nekateri skladatelji, zastopani na našem programu. Narodne pesmi raznih dežel igra skupina prvovrstnih umetnikov. Edisonova skupina pod vodstvom pianista Joseph Bonime, sestoji iz David Robinson, solo-violinist; Aage Zibor, cello; Fernand Iohé, oboe; John de Beuris, klarinet; M. Shaevitz, dvojni bas; Herbert Borodkin, viola; Samuel Ollstein, violin obligato.

Upamo, da bodo naši ojemalci in prijatelji veseli te godbe. Naslednje izlozbe so odprte, kjer lahko slišite vsak telen koncert

151 East 86th Street 762 East 145th Street
15 East 125th Street 555 Tremont Avenue

Jako veseli bomo, če nam boste prišli v naše izlozbe povedati svoje mnenje o Edison uri.

The New York Edison Company
Vaša služba.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Muraru.)

PREBIVALSTVO V ZAPORIH ZDRUŽENIH DRŽAV.

Trgovinski departament je objavil izvešček iz najvažnejših statistik glede prebivalstva v zaporih leta 1923. Prebivalstvo v zaporih Združenih držav je dne 1. januarja 1923 znašalo 109.619. To je nekoliko manj (za 1,7 odst.) kot ob novem letu leta 1910, ko je bilo 111.498 ljudi v zaporih. Ker je prebivalstvo Združenih držav med tem veliko poraslo, je torej leta 1923 bilo razmeroma veliko manj ljudi v zaporu kot 13 let poprej. Razmer napram vsemu prebivalstvu je bilo leta 1923 ta 17,7 odst. manjši kot leta 1910. Da število jetnikov pojema, je razvidno tudi z podatkov o številu ljudi, ki so bili poslani v zapor tekom prvih šestih mesecev leta 1910 in tekom prvih šestih mesecev leta 1923. V tem zadnjem polletju je bilo obsojenih v zapor 166.356 ljudi, kar je za 25,5 manj kot v istem polletju pred 13 leti.

Razmerje k prebivalstvu pa to pomenja 37,7 odst. manj za vsake 100.000 prebivalcev.

Pijanstvo, nespolobno počenjanje (disorderly conduct) in kršitev prohibicijskega zakona so tvorili več kot polovico vseh pregreškov, radi katerih so bili ljudje obsojeni v zapor. Leta 1923 je 25,6 odst. vseh kaznjencev bilo v zaporu radi pijanstva; leta 1910 je to število znašalo 35,6 odst. Nespolobno počenjanje je bilo odgovorno za 14,9 odst. vseh kaznjencev v letu 1923 in za 19,1 odst. v l. 1910. Kršitve zakonov o opojnih pijačah so leta 1923 spravile v zapor 11 odstotkov vseh kaznjencev. Dne 1. januarja 1923 le 4,8 odst. vseh kaznjencev je bilo ženskega spola.

Kar je zlasti zanimivo za tuje-rodece, je statistika glede narodnosti in rojstne dežele kaznjencev. Izmed kaznjencev, ki so bili obsojeni v zapor tekom prvih šestih mesecev leta 1925, je bilo 90.496 tukaj ali 54,4 odst. rojenih belokožcev, 31.054 ali 18,7 odst. tujerodnih belokožcev in 28.821 ali 23,3 odst. črncev.

Jako interesantno je razmerje med številom kaznjencev pojdinih skupin in številom prebivalstva dotične skupine. Razmerje je izračunano na podlagi tolikih kaznjencev za vsake 100.000 pre-

merje izmed vseh izkazujejo tuje-rodeci rojeni v Čehoslovaciji, namreč 65,9. Drugo najnižje razmerje imajo Nemci (t. j. ljudje, rojeni na Nen-Nem), namreč 79,8 in tretje najnižje Švicarji, namreč 87,3. Vse te številke so jako zanimive, ako se pomisli, da slično razmerje izmed tukaj rojenih belokožcev znaša, kakor zgoraj navedeno, 239,4.

Igralka tenisa.

Izborna igralka tenisa je 17 letna Doroteja Schwartz iz San Franciska, Cal. Dosedaj je premagala še vse tekmece.

Smrt 113 letne starke.

AIBION, Neb., 18. januarja. — Na bližnji farmi je umrla pri svojem sinu 113-letna Mrs. Rose Garvey. Sin se je nkoč zaobljubil, da se ne bo poročil, dokler mu bo mati živeła. Sedaj je star nad 80 let.

Skrivnostna bolezen povzroča plešo.

KITTANING, Pa., 17. jan. — Tukaj se je lotila kakih 300 ljudi neka čudna bolezen, ki povzroča plešo. Lase jim vidno izpadajo. Zdravniki so mnenja, da je bolezen nalezljiva.

Deportacija.

Jan Zima, rojen v Ku'pinu, leta 1884. Živel v Zd. državah od 1907 do 1914. — 31. marca se je izkrcal v Montrealu. V maju je v Windsorju plačal 21 dolarjev za prevoz v Detroit. Meseca junija je bil ateriran, in 9. novembra potrjena deportacija.

STAVKA NEWYORŠKIH SLAMNIKARJEV

Ker so postajale razmere v slamnikarski obrti vedno bolj nevdružne, ker so gospodarji znizali plače in poslabšali delavske pogoje, so zastavkali vsi zavedni slamnikarji po delavnicah v dolgem delu mesta.

Organizirano delo se je moralo poslužiti svojega postavno dovoljene orožja — stavke, — da dosežajo, do česar so v polni meri upravičeni.

V Westph. L. I. je stavka že dva tedna pri Mayer & Son. Blokarji so morali tam delati po 52 ur na teden. Ko so zahtevali 48-urni delovni čas, jih je gospodar enostavno odsvolil. Zdjaj pošiljajo bosi svoje ljudi po hišah ter obljubljajo delavcem deveta nebesa. Ne pustite se pregovoriti! Ne sedajte jim na limance! Ravnajte se strogo po naročilih svoje unije.

V Uptownu se potegujejo delavci za boljše plače pri sledečih: S. Feldman, R. Betting Co. in Berkowitz & Bloomfield.

Vsi delavci, ki so zaposleni pri slamnikarski obrti, naj se pridružijo uniji, in sigurni so lahko, da bodo izvajali uspešno zmago. Sedaj ima unija tudi v Uptownu svoj urad. Močnejša je ter ima večji delekrog, ker je pod okriljem American Federation of Labor. Če hočete izboljšati svoj položaj, je ednole v uniji vaša rešitev.

Peter Zgaga

Čudne so metode, še bolj čudne pa obljube italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija.

Vsak dan kako novo poguranta. Včeraj je naprimer rekel, da bo odpravil v Italiji proletarijat. Svočano se je zaveril, da po preteku par let ne bo v Italiji nobenega proletarca več.

Italijanski fašisti, z Mussolinijem vred, so duševni proletarci najnižje in najbolj zanižane sorte.

Kdo ve, v kaj hoče izpremeniti Mussolini ta proletarijat? V jaro gos-podo? To bi še šlo, če bi bilo dovolj denarja na razpolago. Nikakor ga pa ne more izpremeniti v dostojne ljudi.

Iz Madžarske so izgnali nadvojvodo Albrehta, ker je bil udeležen pri ponarejanju francoskih bankovcev.

Še pred dobrim mesecem je časopisje pisalo, da je nadvojvoda Albreht kandidat za madžarski prestol.

Albreht se je sedaj prepričal, da se v današnjih časih ne izplača niti za kralja kandidirati, niti bankovcev ponarejati.

Jugo-lovan-ki kralj je rekel za-topniku ameriškega časopisja, da je dolg, ki ga ima Jugoslavija v Ameriki, časten dolg ter ga je treba častno uravnati. Vsled tega je poslal v Združene države posebno komisijo, ki se bo pogodila z državnim zakladničarjem glede plačila.

To je edino prav in pošteno. Kdo ve, kdaj bo začela Jugoslavija uravnjavati svoje račune z Italijo? Ti računi in dolgovi so precej zapleteni ter niso popolnoma nič častni za Italijo, niti za Jugoslavijo.

Rojak je takole modroval: Ja, imam strašansko rral pečeno kokoš. In pri pečeni kokoši se mi bedra najbolj dopadejo, samo škoda, da beder jesti ne morem.

Zakaj pa ne? — so ga vprašali.

— Zato ne, ker jih poje moje žena.

Neki profesor je napisal dolgo razpravo, o sameih in poročenih moških.

V razpravi je tudi omenil: Ali ni značilno, da hoče vsak človek, kakorhitro se poroči, priti do denarja, pa magari, da je bil prej še tak zapravljivec?

Zakaj bi bilo to čudno in značilno? Še malo ne. V zakonu vendar vsak moški denar krvavo potrebuje.

Postaren zakonski mož je rekel svoji ženi:

Veš kaj, ne hodi na ples. Meni gre na jok, če te vidim plesati z drugimi moškimi. Le pomisli, kaj bi bilo, če bi jaz z drugimi ženskami plesal!

— Kaj bi bilo? — se nasmeje mlada žena. — Na jok bi jim šlo, ker bi morale plesati s takimi pokveki.

Možak je ves obupan divjal po ulici. Na vogalu sreča prijatelja, ga zgrabi za roko ter prične razburjeno govoriti: — Hvala Bogu, da sem te srečal. Sam Bog te je poslal. V strašnih denarnih zadregah sem. Zniorel bom, če mi ne posodiš dvajset dolarjev.

Naprošeni stopi par korakov vstran ter sočutno odvrne: — Že noriš, prijatelj, že noriš. Kajti če bi bil pri zdravi pameti, bi ne prošil mene za denar.

Moda prinese vsak dan nekaj novega.

Mlada nadebudna dekleta nosijo male stekleničice žganja na nogavičjih podvezah.

Teža bi se jim ne smelo zametrili. Naj ima mladina svoje veselje.

Toda pri sedanjih modi kratkih kril je to javno kršenje suhaške postave.

Dandanasna je težko soditi moškega po obleki.

Zensko po obleki soditi bo pa kmažu sploh nemogoče.

Slovensko Amerikanski Koledar

[za leto 1926]

ima sledečo vsebino:

Pesem

Koledarski del.

Poglavje o praznikih, letnih časih in mrkih.

Premogovna industrija v Ameriki.

Detektivska zgozba.

Svetovna mesta.

Divji konji v Montani.

Inženirska čuda preteklosti.

Gumij — novo zlato svetovne finance.

Strašna bolezen — rak.

Doživljaji lačnega v New Yorku.

Tam za brezami.

Sibirske slike.

Abdel Krim.

Dogodek na ladji.

Angleški državnik Lord Curzon.

Pleme in pol na Norfolk otoku.

Strup v kriminalistiki.

Izgubljeni kontinent.

Življenje v morskih globocinah.

Prodiranje v polarno ozemlje.

Amušen o svojem polarnem poletu.

Hjalmar Branting.

Kitajska.

Sunjatsen.

Koliko se popije na svetu.

Ustroj telesa in značaj.

Načrt novega koledarja.

Pavel Hindenburg.

Smrt Roberta La Folletta.

Doživljaji v džunglji.

Vpliv nikotina.

Židovska univerza.

Uporaba nekaterih zdravilnih rastlin.

Vpliv počnebnja na duševne bolezni.

Raznoterosti.

Smešnice.

KOLEDAR KRASI OBILO RAZNIH SLIK.

Cena 50c

Naročite ga takoj, ker smo ga tiskali le omejeno število.

'GLAS NARODA' 82 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY

Jugoslovanska pevska društva v Ameriki.

Njihove vrline in njihove pomanjkljivosti.

Napisal IVAN MLADINEO

(Konec.)

Z našim ženskim naraščanjem je stvar nekoliko drugačna. Dekleta rada pohajajo naša društva, čemur je morda vzrok socialno-družabna stran društva. V naših pevskih društvih so ženski člani nekoliko enako podeljeni izmed priseljenih in tukaj rojenih. Ženske se mnogo lažje "amerikanizirajo" nego moški. Dekle, ki pride v Ameriko pred svojim petnajstim letom, se jako hitro oprijema ameriškega načina življenja, pa prinaša v naša društva mnogo dobrih kakovosti, ki si jih osvaja v svoji dotikli z ameriško družbo. Ogronna večina naših v Ameriki rojenih deklet ne govori materinske, razen morda dijalekta, ki ga starši govorijo doma. Vendar se ona potruditi, ko stopi v naše pevsko društvo, da izgovarja jezik pesmi, in se ne sramuje, da ne zna. To je naša dobra stran, ker kaže, da ne prezira tega jezika. Kadar koli prihajajo dekleta v naša društva, se takoj opazijo drugačno pojmovanje o Ameriki, ki je bolj ugodno nego tam, kjer so v društvu sami moški. Moški se vsaj odkrito ne protivijo učenju ameriških pesmi, dasi je to za mnoge jako neugodna stvar radi slabega poznavanja jezika in slabe izgovorjave, ali, kolikor koli ne marajo, se vendar ne usojajo protiviti.

Moramo pa biti pravični tudi nasproti tej naši mladini. Ni vsa krivda na njihovi strani, da ne pohajajo naših društev. — Naša mladina ne more razumeti, zakaj posvečajo naša društva toliko pozornosti starokrajški politiki in strankarstvu. To je njim nepojmljivo. Na tem trpijo mnoga hrvatska društva; med Srbi so osebnostni vzroki; politične in verske razlike delijo Slovence. Naša v Ameriki rojena generacija ne more tega pojmiti, in diskusije in prepiranje v društvu radi teh vzrokov jih le ozlovolja in odganja iz društev. —

Taki politično - strankarski, osebni in socialno verski vzroki, utegnejo biti za stare priseljence, ono, kar jih je vzpodbujalo za ustanovljanje društev, ali s tem se preprečuje sodelovanje naše mladine zlasti one, ki je tukaj rojena. — Kjerkoli so se take razlike odstranile, se društvo bolj posveča učenju petja, in najboljša so ona društva, ki prepovedujejo politične in strankarske diskusije in nagibe, ker boljše izvršujejo svojo socialno in umetniško nalogo, in ker uživajo bolj vsestransko in trajno podporo v svoji naselbini. Politični in osebni problemi se menjavajo s časom, in društva, ki se nagibljujejo na kako tako stran, najdejo nekega dne, da se zastarela in da nimajo več upravičenega temelja za svoj obstanek. Društva, ki se posvečajo le družabnosti in petju, bodo pa vedno našla simpatije ne samo svojih sorojakov, marveč ho s časom tudi ameriško javno mnenje prišlo do spoznanja njihove kulturne misije in jim nudilo ne le priznanje, marveč tudi pomoč.

Organizacija in finance.

Družabnost, nacionalizem in zabava so povzročile osnovanje naših društev. Društva so danes in so bila v prošlosti središče življenja v koloniji. Njim dolgujemo vse, kar je bilo storjenega na kulturnem polju med našim narodom v Ameriki. Razmere so vzpodbudile njihovo osnovanje, ali vedno je bila usoda nekolične poindincev v vsaki koloniji, da vzpodbudijo željo po osnovanju društva in je tako na njihova ramena padlo težko breme, da vodijo društvo doleker se ne najde kdo drugi, ki bi bil voljan prevzeti to breme od njih. Ti vzpodbudili in nosile društva so navadno ljudje, ki so bili že poprej v pevskih društvih in ki ustvarjajo v pesmi in družabnosti.

običajni praktiki v Ameriki. Izbere se petorica v upravni odbor, in trojica v nadzorni. Ali duša in voditelj društva ostanejo vedno oni nekolični poindinci, ki vršijo ves posel in dajejo društvu direktivo.

Finance izvirajo navadno od članarine članov in od prihodov prireditve. Mesečna članarina rednih članov je navadno 50 centov, v nekaterih slučajih 75 centov, pa celo \$1. V mesečnih zborih plačujejo navadno 25c in tuptam samno 10c na mesec. Društvo ima tudi podporne člane, ki plačujejo od \$2 do \$6 na leto. Število članov v posrednem društvu varira po interesi, ki ga ima naselbina napram društvu. Mnogo društev ima tudi osnovne člane, ki plačujejo enkrat za vselej svoto od \$10, \$25 ali — \$50. Ti se smatrajo za dosmetne člane. Nekatera društva imajo tudi častne člane, ki jih imenuje društvo radi njihove važnosti, ali ker so izredno podpirali društvo.

Samo izvršujoči člani sodelujejo pri mesečnih društvenih sejmih in upravljajo društvo. Vsi člani se lahko vdeležujejo letnega občnega zbora s tem, da govorijo predlagajo in glasujejo, ali samo izvršujoči člani morejo biti izvoljeni v upravni odbor.

Pevska društva ustanavljajo tudi svoje knjižnice, ali le četrtina društev ima knjižnice. Skupaj posedujejo okoli 5000 knjig. Četrtina društev ima tudi dramatične odseke, ki prirejajo predstave skupaj s koncertom ali posebej. Le tri društva imajo tamburaške odseke kot del svojega prosvetnega dela.

Društva, člani in učitelji.

V Združenih državah je 65 jugoslovanskih pevskih društev: 32 slovenskih, 24 hrvatskih, 8 srbskih in 1 jugoslovansko.

Povprečna starost 1081 moških pevcev je 32 let in 385 ženskih pevcev je 22 let.

Po poklicu predstavljajo moški člani 55 odstotkov rokodelcev, 35 odstotkov delavcev, 5 odstotkov profesionalcev in 5 odstotkov trgovcev. — Članice so 25 odstotkov industrijalne delavke, 20 odst. profesionalke, 20 odst. učence, 20 odst. nameščenke in prodajalnih in 15 odst. domačice.

Učitelji teh društev imajo različno usposobljenost. Samo pet najst društev ima sposobne učitelje z višjo glasbeno izobrazbo in sposobnostjo za poučevanje zbornih društev. Štiriindvajset društev ima učitelje, ki niso muzikalno visoko nabraženi, ali posedujejo toliko prakse, da morejo s priličnim uspehom upravljati svoje zборе. Šestindvajset društev trpi na pomanjkanju sposobnih učiteljev. Povprečna sposobnost zborovodij je na dosti nizki stopnji. — Večina njih ne poseduje potrebne glasovne muzikalnega znanja ni rutine, razen kolikor znajo udarjati na glasovir ali gosti na gosli. Posledice tega so neizogibne. Čas, energija in denar, potrošen za vaje, ni izdaleka ne odgovarja doseženim rezultatom. Večina pevcev nima zato niti temeljitega poznavanja glasov, dihanje in vsaka druga zahteva je povsem zanemarjena od učitelja.

Krivda za take razmere ne pade samo na učitelje in v mnogih slučajih ne gre sploh za njihovo krivdo. Peveci sami so dostikrat vzrok temu. Oni nimajo potrpežljivosti niti razumevanja za teoretsko solanje. Oni hočejo peti, pa zato pojejo po posluhu in pred seboj držijo note le zato, da se ne zmotijo z besedami, ki jih morajo izgovarjati. Manj od četrtine pevcev pozna nota.

Po narodnosti imajo naša pevka društva za zborovodje 29 Slovencev, 21 Hrvatov, 3 Srbe, 5 Čehov, 4 Ruše in 3 Nemce.

Povprečni honorar za učitelja je za vsako vajo \$1. Eden od zborov ima svoje vaje v zgradbi mest-

nega parka in isti plačuje svoje- mu učitelju le po \$2 za vajo, ali taisti učitelj je tudi plačan od mesta, ker poučuje otroke dotične okolice. Največjo plačo prejema neki učitelj, ki dobiva \$600 na leto za 52 vaj, ali temu je vzrok daljava od njegovega bivališča do kraja vaje, ker mu vzame eno uro železnice. Splošno se opaža, da so učitelji boljše plačani kot pred nekoliko leti, in je tendenca, da se te nagrade povzraja.

Večina učiteljev uporablja klavir pri poučevanju, le 10 odstotkov učiteljev uporablja gosli.

Javni nastopi.

Povprečno število javnih nastopov v lastnih koncertih je po dvakrat na leto. Društva, ki imajo dramatične odseke, prirejajo predstave okoli dvakrat na leto. Za vsakim javnim nastopom v koncertu ali predstavi sledi ples. — Mnoga društva prirejajo tudi domače zabave za svoje člane.

Društva nastopajo tudi v progressnih drugih društvih, zlasti drugih pevskih društvih in prireditvah, katerih čisti dobiček je namenjen kakim humanitarnim ustanovam.

V ogromni večini se dajejo prireditve v privatnih dvoranah, za kar se plača najemnina. Najemnina za vsako prireditev znaša med 75 do 300 dolarjev, in dohodek znaša med 200 in 600 dolarjev. Povprečni čisti dobiček javnih prireditve znaša okoli \$200. Vstopnina je navadno 50c za osebo, v nekaterih slučajih 75c, pa tudi \$1. Drugi viri prihoda na prireditvah so prodaja jela in pijače, prodaja korijandoli, tombola, dražbe in tako dalje. Na veliko začudenje opažamo, da veliko število društev plačuje davke na vstopnino (War Tax), kajti niso dolžni plačati ga, ker zakon izrecno oprošča od tega davka vsa prosvetna društva, in naša pevka društva spadajo v to kategorijo. Potrebno je, da se društva obračajo za oproščenje od davka k lokalnemu davkarju (Collector of Internal Revenue).

Obisk pri prireditvah znaša 150 do 600 oseb. Cimmanjša je naselbina, temmanjšje je število udeležencev, dasi imamo tudi izjeme k temu pravilu. V večjih naselbinah je več društev, od katerih vsako ima stanovito število svojih simpatičarjev in podpirateljev. V nekaterih važnih prireditvah dosega število občinstva celo osemsto. To pa se dogaja le v velikih naselbinah, kot sta Chicago in Cleveland.

Jako malo društev nastopa pred ameriškim občinstvom. Z gotovostjo se lahko reče, da je dozdaj le ena tretjina društev izstopila pred publiko, ki ni sestojala iz njihovih sorojakov, ali v teh slučajih navadno skupaj z drugimi narodnostnimi skupinami. Samo tri društva so dosedaj nastopila sama v programih za ameriško javnost. V zadnjem času je osem društev nastopilo v radio-koncertih. Med Amerikanci se opaža precejšen interes za našo glasbo, zlasti za naše narodne popevke, radi njihove posebne in bujne muzikalne izrazitosti. Ravno v svrhu, da se iznese našo pesem pred ameriško javnostjo, se je nedavno osnovalo pevsko društvo v New Yorku, sestavljeno iz izkušnih pevcev, ker se sploh smatra, da je naša dolžnost čimbolj zainteresirati ameriško javnost za to stran naše kulture.

Zaključek.

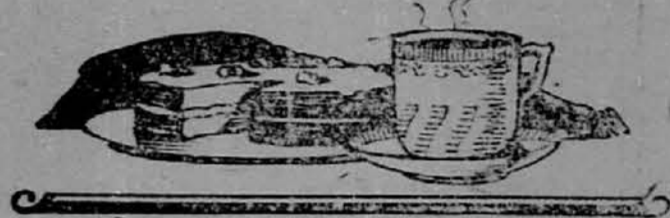
Vzlie vsem tem mnogim nedostatkov naših društev se mora vendarle priznati, da so ona igrala jako važno vlogo v življenju naših naselbin v Ameriki in da so izpolnila veliko nalogo v zblizevanju oseb, ki so se zanimale, ali ki se še vedno zanimajo za prosvetna podjetja in zapovzdigo kulturne stopinje širših slojev našega naroda. Ves ta pojav je bil začetek od priseljencev za priseljence; sedaj pa se opaža tudi prizadevanje, da se dobijo tudi simpatije našega tukaj rojenega naraščanja za naš kulturni trud. — Uspeh tega poslednjega prizadevanja je odvisen v veliki meri od podpor, ki jih bodo naša društva

Pravilna hrana bo ščitila vaše zdravje.

Brez zadostne in pravilne hrane ne morete postati močni in zdravi. Zgraditi si morate tako zdravje, da boste lahko kljubovali boleznim. Začnite uživati vsak dan Star ali Magnolia Mleko. Te vrste mleka ne vsebujejo ničesar drugega kot sladkor in mleko. Vi veste, kako zdravo je mleko in kako okusen je sladkor. Ako zmožete oboje, dobite popolno hrano, ki ima vse sestavine za zgradbo vaše moči. Zdravniki so pronašli, da je kondenzirano mleko izborna hrana za ustvarjenje dobrega zdravja.

Naučite se uporabljati Star ali Magnolia Mleko v kuhinji. Naprimer, kadar delate pudinge, polivke, kekce, custarde, kenci itd., ali kako jed po navodilu, katero zahteva mleko in sladkor. Poslužujte se ga pri čokoladi ali kakavu. Dalo bo vaši kavi izboren okus in ne boste potrebovali sladkorja. Dajte ga otrokom na kruhu ali krekerjih namesto čenega sladkorja.

BREZPLAČNO

Poleg tega, da vam da okusno hrano, so tudi labelni s kan dragocen. Vsaka gospodinja se lahko poslužiti dragocenih daril s tem, da jih hrani

Gotovo bi potrebovali nekaj časa in kročnikov kot jih vidite tukaj naslikane. Eno časo in kročnik lahko dobite za 40 labelnov. Začnite hraniti labelne in jih odnesite v bližnjo premijsko prodajalno, ki so označene spodaj ter izberite, kar hočete. Vse te darove dobite brezplačno.

Hranite labelne za dragocena darila.

PREMIJSKE TRGOVINE

NEW YORK CITY, N. Y.
41 Hudson Street, near Duane Street
426 West 42nd Street, near Ninth Ave
1427 Third Avenue, near 80th Street
61 East 125th Street, near Madison Ave
BRONX, N. Y.
578 Courtlandt Avenue, near 150th Street
BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue, near 4th Avenue
2 Sumner Avenue, near Broadway
LONG ISLAND CITY
44 Jackson Avenue, near 4th Street
JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street, near Newark Avenue
584 Summit Avenue, near Newark Avenue

dobivala od ameriških ustanov. Dosedaj ni bilo takega interesa za katerosibodi podjetje, ki so ga priseljenici podvelci. Redkokje je slučaj, da je kakva nacionalna ameriška ustanova prišla v dotiklo z našimi društvimi, in znan nam je tudi slučaj, ko se na direktno prošnjo naše organizacije neka ameriška muzikalna ustanova niti odzvala ni. Ne dvomim, da bi naša pevka društva radostno pozdravila vsak poskus sodelovanja s strani sličnih ameriških organizacij in da bi tak stik doprinesel k večjemu prizadevanju naših članov pri izvajanju svojih skladb, k temeljitejšemu razumevanju naloga pevkega društva in bi vzbujaolo boljše pojmovanje o občanski vrednosti takih podjetij.

V kolikor so naša društva že nastopila v ameriški javnosti, je vsak tak poskus obrabil ravno protiven rezultat. V večini slučajev ameriške ustanove, ki pozivajo naša društva, pozivajo tudi društva drugih narodnosti, pa ta naš nastop izgubi v morju drugih pripravljajo nastope tujeodecev, imajoča v vidu drugo, in ne le nemetniško stran. Zato iz teh nastopov naša društva pridejo do zaključka, da je boljše, da se držijo od strani in ne vstopijo v taka podjetja.

Nadejam se in iskreno želim, da se te moje opazke razumejo tako, kakor sm jih žele predložiti. V svet svojega mnogoletnega delovanja v naših pevskih društvih sem imel mnogo prilik, da vidim in sodim, kar nam je v dobro in v slabo. Željo, da se popravijo pogreški in izpolnijo nedostatkni n da se izpopolni ono dobro, kar je v naših društvih, predajem to javnosti, naročito našim pevskim društvom da uravnujejo moje razlaganje, da to pretresejo in napravijo svoje opazke, pa tudi meno obvestijo, kako naj bi se prispevalo k boljšemu uspehu vseh naših pevskih društev v Ameriki.

Nesreča z avtomobilom.

Te dni je pripeljal sofer kneza Windsehgratza iz Konjice kneginjo-mater na celjski kolodvor, da bi z brbovlakom odpotovala v Trst. To vožnjo je sofer srečno opravil, a ko se je že skoro v temi z avtomobilom vračal v Konjico, se mu je na cesti tik pred Vojnikom na ovinku pripetila nesreča. Avtomobil se je prevrnil in z njim vred sofer, ki je odletel iz voza, na telefonski poziv sta na lice mesta odšla proti Vojniku dva avtomobilista iz Celja na pomoč. Do večera obeh še ni bilo na zaj. Podrobnosti o nesreči se niso znane.

ZA GOSPODINJE
Pis: ISABELLE KAY

Slovenska gospodinja v Ameriki vedno z veseljem sprejema na svete, s pomočjo katerih zamore boljše vršiti svoje dolžnosti kot gospodinja in mati. Na tem mestu bomo vsak teden objavili članek, ki bo zanimal vsako dobro gospodinjino.

NAVODILO Št. 85.

Navodilo za kuhinjo.

Evaporirano mleko ni ničesar drugega kot sveže kravje mleko, iz katerega je bila vreča voda ter puščena v njem smetana. Evaporirano mleko dosti doda k izgledu in okusu hrane, v kateri je bilo rabljeno. Napravite nočjo dezert po naslednjem navodilu. Napravite ga z evaporiranim mlekom in vsakdo bo zadovoljen z njim.

Nasveti za dom.

Madeže od gorčice lahko odstranite, če namočite prt v vrelo vodo, kateri ste pridelali žličico sode.

Daske bodo vaši prti in priči svetli, jih izlijajte najprej narobe, potem pa na lice.

Nasveti za lepoto.

Če se počite, morate posvečati svojem telesu vso pozornost. Potenje povzroča posebno potne žleze, ki jih ima človek po vsej koži. Teh žlez je posebno dosti na dlanih ter na podplatih. Vseledtega morate skrbeti za te dele telesa. Nože in roke morate vsak dan večkrat umiti s kakim milom antiseptičnim milom, karbolnim milom ter se dobro obriskati s turško brisačo. Vodi prebrskate lahko tudi malo boraksovega praška.

Osebnostno zdravje.

Kaj pa otrobi? Dočim jih razni zdravniki priporočajo, izjavljajo nekateri, da niso posebno pripravne za človeško zdravje. Mi vsi vemo, da so otrobi znanje pokrivalo zrnatih jedil. Ali ljudje vedno to odstranijo, ko zmeljejo žito v moko. Naravna hrana vsebuje vlakna in vsledtem ni nič bolj škodljivo človeku jesti otrobi kot jesti olupke jabolk. Nekateri tudi zastranega ne uživajo otrobi, ker se je naša hrana prilagodila modernim razmeram. Danes imajo gospodnje na razpolago več čiste moke, izčiščenih žit in izčiščenih zelenjav kot prejšnje čase. Posledica tega je trajna zaprtje. Da ne boste zaprti, uživajte dosti zrnatih jedil, otrobi, zanesen kruh in sadje. Vsak dan jelite kakor otrobo jed, bodisi samo v zvezi s kako drugo hrano.

Nasveti za kuhinjo.

Stroj za sekanje mesa očistite, če zmeljete v njem suho skorjo potem ko ste zmeljeli vse mesa.

Posebilo, v kateri ste imeli mleko, jajca in žitnata jedila, namočite najprej v muzzi vodi, potem pa šele umite.

Ko kuhate kavo, se poslužite vrele vode.

Ko delate kek, napravite najprej zabelo ter šele potem pridenite moko in tekočino.

Mi priporočamo naslednje izdelke:

Vsaka gospodinja potrebuje v svoji kuhinji razne kuhinjske potrebščine in vsaka jih lahko brezplačno dobi, če kupuje Star & Magnolia Kondenzirano Mleko. Kanc ne vsebujejo samo najboljšega mleka in sladkorja, ampak dajo tudi dragocena darila za svoje labelne. Vsi grocerji prodajajo te vrste kondenziranega mleka.

Razne vesti.

Skrivnostna smrt Turka v Parizu.
Pred kratkim je v Parizu umrl turški državljani Jakob Ostwald. Bival je običajno na Dunaju. Dne 7. avgusta preteklega leta se je pripeljal v Pariz ter se nastanil v nekem hotelu. V imenik tujecev se je vpisal za potnika. Pred nekaj dni se je Ostwald zvečer vrnil domov. V hotelu je naročil skodelico čaja. Ko pa je čaj zavžil, so začuli uslužbenki klic iz njegove sobe. Vdri so k njemu in so ga našli v krih na tleh. Došli zdravnik je mogel ugotoviti le to, da je Ostwald umrl radi zastrupljenja. O tem, če mu je kdo zaval dal, če je izvršil dejanje sam, se ne če nič sigurnega. Njegova smrt je dobila še skrivnostnejši značaj, ko je policija preiskala stanovanje. Našla je v njem pokojnikov potni list brez avstrijskega vizuma za odhod iz Avstrije in brez francoškega dovoljenja za prekračanje francoske meje.

Poleg tega je imel Ostwald v kovčegu več črnih mask, s kakršnimi se navadno okrinkavajo hotelski tatovi. Imel je tudi več vrednostnih papirjev in dragocen lišp. Sedaj preiskujejo detektivi, če se je Turak zastrupil sam ali če je bil žrtev kaknega napada.

Samomor iz žalosti nad možovo smrtjo.
Gospa Meierewicz, žena nedavno ponorečenega litvanskega znanjega ministra Meierewicza, je izvršila samomor. Ker ni mogla premagati žalosti nad izgubo svojega moža.

Senzacionalna najdba Shakespearjevega rokopisa.
Iz Londona poročajo: Mister Rogres je našel na posestvu mar. kija Northamptona 140 listov rokopisa neke Shakespearjeve dra-

Učenjaki bodo sedaj začeli proučevati, če izvira manuskript res od največjega dramatika. Če se izkaže najdba za pristo, se bodo angleški muzeji okoristili z dragoceno pridobitvijo. Rogers trdi, da je po ženski liniji v daljnem sorodstvu s Shakespearjem.

Ponarajeni angleški bankovci.
V Lizboni je policija odkrila banko, ki je dajala v promet ponarejene angleške bankovce. Zavedov je spravil v obtok za 60 milijonov funtov papirnatega denarja. Sprva ko so se pojavili ponarejeni bankovci v prometu, se je mislilo, da izvirajo fazifikati iz Rusije, pozneje pa se je pokazalo, da je to naziranje napačno.

Banko za falsifikate je ustanovil neki inozemec, ki si je nadel v ta namen portugalsko ime. Kliseje in drugo orodje je izdelal neki angleški grevarski zavod. Policija je prave ponarejevalce bankovcev izsledila. Ravnatelj in njegovi pomagači so že pod ključem.

Zvest do smrti.
Ko so v Pensnettu na Angleškem pokopali staro gospo, je prišel na pokopališče njen beli psiček in se vlegel kraj groba, kjer je ostal več dni in se ni dotaknil hrane in vode. Nikogar ni pustila zvesta žival h grobu. Končno je bil ubogi pes tako izstradan, da ga je morala policija ustreliti.

Vlom v banko.
Te dni ponoči so vdrli nezna ni zlikovec v prostore Kronske banke v Komarnu na Slovaškem. Razbih so železno blagajno in odnesli iz nje 215,334 čehoslovanskih kron, nakar so pobegnili.

O vlomilih manjka še vsaka sled.

JUGOSLAVIA IRREDENTA

Izredna nesreča.
18-letna Irma Vovk iz Fare je zaposlena v predtlačni v Ajdovščini. Ko se delala blizu stroja, so se ji lasje zapletli v stroj, ki ji je odtrgal z glave vsa vrhna kosa z lasmi vred. Revidca je kričala in se zvijala v bolečinah. Prejli so jo v bolnico.

Z osnovno šolo

med Jugoslavlani se bavijo Italijani na raznih zborovanjih. Na učiteljskem kongresu je podal delni tajnik učit. fašistovskega sindikata v Julijski Krajini razne predloge glede osnovne šole med "drugoročci". Želi, da se pomeni osebe šolskega skrbništva, da bi se moglo vršiti intenzivnejše delovanje na šolskem polju ob meji, katero je tudi politično. Morala bi se dati zadostna sredstva nadzornikom in vladnim voditeljem za obiskovanje šol in učiteljev. Ti nadzorniki in šolski voditelji potrebujejo posebnega tajnika za pomoč v upravi, da bi oni mogli bolj poučevati in delati tudi politično z nasvetom in nadzorstvom v tej obmejni zemlji. V šoli mora biti vse italijansko in tudi krščanski nauk se mora poučevati izključno v italijanskem. Za drugojezične učitelje treba posebnih tečajev in polne počitnice naj prežive v kakem anestu province.

Ljudska šola v Julijski Krajini je politična institucija, velika raznarodovalnica. Otroci se imajo potujčiti, učitelji, potem šole tudi starši, kajti voditelji in nadzorniki bi radi hodili okoli in iskali etikov. Šola je izgubila svoj učni značaj, danes je le potujčevalno sredstvo, ki stane domačine vedno strašnejše svote. Italijani dobro vedo, da je narod brez šole narod brez bodočnosti. Zato pa kujejo načrte, kako bi služila šola izključno italijanskemu namenu ob meji. Treba bi organizirati uspešen domač pouk.

Kip Umberta I. za Postojno.

Izročeni je bil v občinskem domu na slovesen način bronasti kip Umberta I. postojnski občini, ki ga je daroval cav. G. Vassetta iz Vasta v spomin kralja, ki je bil na tragičen način odvet ljubljani svojega ljudstva in v spomin svojega sina invalida poročnika M. Vassetta, ki je prvi razveselil Postojno italijansko tricoloro.

Hudo je trpljenje

kolonov v Brdih. Tako so koloni barona Bauma nastanjeni v nepodprtih barakah in v podzidkih. — Vojne odškodnine ni na brez denarja se ne more zidati. Nekateri mislijo na izselitev v druge dežele. Nekateri ljudje so tako srečni, da si z odškodnino gradijo vile, za druge je ni od nikoder in ubogi koloni umirajo sko pod milim nebom. Kje tihi pravi vzrok za to?

Ustanovitev ribiške šole v Primorju.

V ministertvu za kmetijstvo in vode se razpravlja sedaj vprašanje o ustanovitvi šole za ribiče v našem Primorju, najbrže v Milni. Nova šola se otvori prihodnje pomlad.

Smrt dveh artistov v cirkusu.

V Bruslju, sta prošle dni na grozovit način končala dva cirkuska artista. Mož sta se producirala na vrvi, ki se je nenadoma utrgala. Artisti sta padla v strojno globlino. Mlajši, kateremu je bilo 22 let, je obležal na mestu mrtve, starejši pa si je zlomil obe nogi in je zadobil težke notranje poškodbe. Kmalu potem, ko so ga prepežljali v bolnišnico, je tudi on izdihnil.

Nikolaj Nikolajevič opasno zbolel. Iz Pariza poročajo, da je bivši generalisimus ruske armade, veliki knez Nikolaj Nikolajevič zbolel in da je njegovo stanje zelo opasno.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DEJAVAJE.

Knjigarna "Glas Naroda"

MOLITVENIKI:

- Duša popolna 1.—
- Marija Varhinja:
 - v platno vezano 80
 - v fino platno 1.00
 - v usnje vezano 1.50
 - v fino usnje vezano 1.70
- Rajski glasovi:
 - v platno vezano 1.00
 - v fino platno vezano 1.10
 - v usnje vezano 1.50
 - v fino usnje vezano 1.70

Skrbi za dušo:

- v platno vezano 80
- v usnje vezano 1.65
- v fino usnje vezano 1.80

Sveta Ura z debelimi črkami:

- v platno vezano 80
- v fino platno vez. 1.50
- v fino usnje vez. 1.60

Nebesa Naš Dom:

- v usnje vezano 1.50
- v fino usnje vezano 1.80

Kvišku srca, mala:

- v fino usnje vez. 1.20

Oče naš, slonokost bela

- 1.20

ANGLEŠKI MOLITVENIKI: (ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:

- v barvaste platnice vezano 80

Child's Prayerbook:

- v belo kost vezano 1.10

Key of Heaven:

- v usnje vezano 70

Key of Heaven:

- v najfinejšo usnje vezano 1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:

- v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:

- v fino usnje vezano 1.30

Ave Maria:

- v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik, slovenski

- 30

Angelska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši

- 10

Angleško slovenski in slovensko angleški slovar

- 90

Dva sestavljeni plesa: četvorka in beseda spisano in narisano

- 35

Domači vrt, trdo vez.

- 1.—

Domači živnozdravniki

- 1.25

Domači zdravnik po Knajpu

- 1.25

Govedoreja

- 75

Gospodinjstvo

- 1.—

Jugoslavija, Mehk 1 zvezek

- 1.50

2. zvezek 1—2 snopič

- 1.80

Kubična računica, — po meterski meri

- 75

Katekizem, vezan

- 50

Kratka srbska gramatika

- 30

Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano

- 1.00

Kako se postane ameriški državljani

- 15

Knjiga o dostojnem vedenju

- 50

Ljubavna in snubilna pisma

- 50

Mlekarstvo s črticami za živinorejo

- 75

Nemško - angleški tolmač

- 1.20

Največji spisovnik ljubavnih pisem

- 80

Nauk pomagati živini

- 60

Najboljša slov. kuharica, 668 str.

- 5.00

Naše gobe, s slikami. Navodila za spoznavanje užitnih in strupenih gob

- 1.40

Navodila za hišo in dom; trdo vez. broširano

- 90

Naša zdravila

- 50

Nemška slovnica

- 60

Nemščina brez učitelja —

- 1. del 30
- 2. del 30

Pravila za otlo

- 65

Psihične motnje na alkoholski podlagi

- 75

Praktični računar

- 75

Praktični sadjar trd. vez.

- 3.00

Parni kotel; pouk za rabo pare

- 1.—

Poljedelstvo, Slovenskim gospodarjem v pouk

- 35

Računar v kronski in dinarski veljavi

- 75

Ročni slov.-nemški in nemško-slov. slovar

- 80

Sadno vino

- 30

Srbska začetnica

- 40

Slike iz živalstva, trdo vezano

- 90

Slovenska narodna mladina, obsega 452 str.

- 1.50

Slovenska slovnica za srednje šole, (Breznik)

- 1.—

Slovensko-italijanski in Italj.-slov. slovar

- 1.00

Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar

- 50

brošurana

- 1.20

Spolna nevarnost

- 25

Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezano

- 3.00

Umni čebelar

- 1.—

Umni kmetovalec ali splošni pouk, kako obdelovati in izboljšati polje

- 30

- Vošilna knjižica 50
- Veliki slovenski spisovnik rasnih pisem. Trdo vezano 1.80
- Vinarstvo 2.—
- Veliki Vsevedec 80
- Varčna kuharica (Remec) trda vez. 1.50
- Zdravilna zelišča 40
- Zbirka lepih zgledov, duhovnikom v porabo v cerkvi in šoli, 11 zvezkov skupaj 2.50
- Zgodovina S. H. S., Melik
 - 1. zvezek 45
 - 2. zvezek 1. in 2. snopič 70

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

- Askerčevi zbrani spisi:
 - Akropolis in piramide 80
 - Balade in romance trd. vez 1.25
 - broš. 80
 - Četrty zbornik trd. v. 1.—
 - Peti zbornik, broš. 90
 - Primož Trubar trd. v. 1.—
 - Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.00
 - Andersonove pripovedke trda vez. 75
- Agitator (Kersnik) trdo vez. 1.—
- Azazel trda vez 1.—
- Andrej Hofer 50
- Boy, roman trd. vez. 80
- Beneška vedeževalka 35
- Belgrajski biser 35
- Belj rojaki, trdo vezano 1.00
- Biserne 2 knjigi 80
- Brez zarje trda vez 90
- Brez zarje, broširana 80
- Bele noči (Dostojevski) t. v. 75
- Balkanska Turška vojska 80
- Balkanska vojska s slikami 25
- Božja pot na Šmarno goro 20
- Božja pot na Bledu 20
- Burska vojska 40
- Bilke (Marija Kmetova) 25

Milčinskijevi spisi:

- Igračke, trda vez. 1.—
- broš. 30
- Tolvaj Mataj, trd. v. 90
- Maši lord, trdo vezan 80
- Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti. Trdo vezano 1.00
- Mimo življenja, broširana 80
- Mimo ciljev, tr. vez. 60
- Mladih zanikernežov lastni životopis 75
- Mrtvo mesto 70
- Mrtvi Gostač 35
- Materina žrtev 60
- Minsolino 40
- Mali Klatež 70
- Mesija 30
- Mirko Poštenjakovič 30
- Mož z raztrgano dušo. Drama na morju. (Meško) 1.—
- Malenkosti (Ivan Albrecht) 25
- Mladim srcem. Zbirka povesti za slovensko mladino 25
- Notarjev nos, humoreska 35
- Narod ki izmira 40
- Naša vas, 1. del, 14 povesti 90
- Naša vas, II. del, 9 pov. 90
- Nova Erotika, trd. vez. 70
- Naša leta, trda vez 80
- Naša leta, broširano 60
- Na Indijskih otokih 50
- Naseljenci 30
- Na Preriji 30
- Nihilist 40
- Narodne pripovedke za mladino 40
- Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

Cankarjeva dela:

- Grešnik Lenard t. v. 80
- Hlapec Jernej 50
- Podobe iz sanj t. v. 1.—
- broširano 75
- Romantične duše trda vez 90
- Zbornik trd. v. 1.20
- Mimo življenja t. v. 1.—
- broširano 80

Cesar Jožef II.

- 30

Cerkniško jezero in okolica, s slikami, trdo vezano

- 1.40

Ciganova osveta

- 35

Čas je zlato

- 80

Cvetina Borogradska

- 50

Četrtek t. v.

- 90

Dolenc, izbrani spisi

- 90

Dolci z orožjem

- 60

Dve sliki — Njiva, Starka — (Meško)

- 60

Dolga roka

- 60

Déevica Orleanska

- 50

Duhovni boj

- 60

Dedek je pravil. Marinka in škrteljčki

- 40

Elizabetá

- 35

Fabijola ali crke v Katakombah

- 45

Fran Baron Trenk

- 35

Filozofska zgodba

- 60

Fra Diavolo

- 50

Gozdarjev sin

- 30

Gozdovnik (2 zvezka)

- 1.20

Branislav Nušić:

OBCINSKO DETE.

ROMAN DOJENČKA

(Nadaljevanje.)

Da bi bil še bolj varen, grem zvečer v telegrafski urad in se predstavim kot sluga Mladena Petroviča in povem, da je on v Nišu, pa me je poslala njegova gospa, naj vprašam, če ni zaujo kakšnega telegrama. Hotel sem se prepričati, ako že ni slučajno prišla kaka njegova brzojavka, pa se pristavim raznašalec:

— Ako pride nočoj kak telegram, nikar ne hodite gospe buditi, ker pridem jutri na vse zgodaj sam po telegramu.

No, tako sem vse uredil in čakal, da pade noč.

Tu je pretrgal policaj Rista nit svojega pripovedovanja, a župan in Jovo nista niti mrdnili; komaj sta dihala in neustavno pričakovala nadaljevanja, ker zdaj bo, kar bo. Rista naroči kavo, strese pepel s cigarete, malo zazdeha in pripoveduje dalje:

— Pade noč, takšna, kakor sem jo naročil; nikjer zvezde, temveč mrak, gost kot testo, in veter vleče in piha, kot da ga je kdo naročil. Grem v kavarno k "Orpu" in izpijem dve kavi, da preženem spanec; a vina niti ne pokusim, ker hočem ostati trezen, ko imam takšno opravke.

Popijem tretjo kavo, pogledam na uro, vidim, da je četrt na dva. Najprej se prekrižam, da polklicim Boga na pomoč, pa: kuč, kuč, kuc na okno.

Postojim malo in komaj diham. Okno se tiho odpre in pokaže se ona, gospa Lenka pri oknu, z lepimi roki mi ponuja ključ.

Ves sem začuden in ne vem, kaj bi, a ona zaopleta:

— Tu je ključ od hodnika, pazi hodi po prstih, ker je tukaj v drugi sobi moja tašča.

Vzamem ključ, in predno sem odpel usta, da ji odgovorim, zapre okno. Začuden sem obstal in mislil, kaj bi s ključem. E kaj, ko mi ga je pa sama dala! Še bolje! Ako odprem in vstopim, to ni nikako razbojnštvo!

Grem na dvorišče, odprem s ključem tiho hodnik, vstopim in zalutnem zopet odnotraj in potem ker sem vedel, kje je spalnica, jo krenem polgoma po prstih naravnost v to sobo. Komaj sem vstopil v sobo, mi že zašepeta iz postelje:

— Ne prižigaj sveče, da tašča ne opazi.

Malo sem pomislil, kaj naj storim, pa sklenem, da jo pošušam. Slečem se v temi in ležem.

Ona me čvrsto objame in poljubi ter zašepeta:

— Pomisli, kar ni nikdar storil, nočoj mi je pa privedel svojo mater, da spi pri meni. Menda misli da me straži, pa če me niti on ne more, kako me bo ta babura!

— Jaz molčim, niti ziniti ne smem.

— Zato sem ti tudi pisala, da prideš tako kasno, da babica trdno zaspi.

In me začne zopet poljubljati in objemati.

— Ali kaj je to, kaj so tvoji brki?

— Saj jaz še nikdar nisem imel brk, — odgovorim.

— Kako da jih nisi imel, kaj je tibi Jovan?

— Pa meni tudi ime ni Jovan.

— Jovan!

— Boga mi, gospa, resnico govorim; meni je ime Rista.

— Jovan, — zavreči ona, pa se odtrga proč od mene.

— Jok, nisem Jovan, nego Rista.

Kot da si jo polil, se skloni na postelji pokone, počne vžigalice, prižge eno, pa mi jo prinese pred lice, ko opazi človeka čisto tuje, ugane vžigalice, hoče vrniti, a ni mogla odnesti, ali pa si jo us-

pala, da je ne sliši tašča, temveč zarine glavo v blazine in začne jokati.

— Slušaj, gospa, nikar jokati, temveč sedi, da se kaj pogovoriva, — ji rečem mirno.

Ali ona niti ne obrne glave, temveč le joka.

Sirota je spoznala sama, da ne more biti drugače, neha jokati in se obrne k meni ter se začne opravičevati:

— Odpustite, prosim vas, to je pomota.

— Nič, nič, — pravim jaz, — oprostite vi meni!

— Ne, ali mene je sram, to je strašno! Tuj človek!

— Saj vi ste čakali tujea, ne svojega moža!

— Res je, — doda ona tišje, — ali... to je moj prijatelj iz detinjstva. Ah, strašno, strašno... Pa potem, prosim vas, s kom sem imela čast, kdo ste vi?

— Veste, gospa, za vas ni važno kdo sem, nego kaj sem —

— Vi?

— Da, jaz, a povedal vam bom po pravici. Vidite, jaz sem lopov.

Sirota žena je osupla vzdrla, potem se ji vlije potok solz in začne tresetati kot ranjena kučka, a glavo stisne v blazine in si je ne upa vzdigniti.

Pustil sem jo malo, da se izjoča in da jo mine strah, potem sem ji rekel čisto mirno in tiho:

— Nikar se ne bojte, ker sem čisto miren in dober človek, samo lenar imam rad.

— Nimam, nimam, nimam ničesar, — reče, ne da bi vzdignila glavo z blazine.

— To ni res, da ga nimate, v za imate, veste, notri v skatli.

Ona skoči, kot da jo je ugriznila kača, pa zavrišči:

— Jaz bom poklicala na pomoč!

— Izvolite, prosim vas, — ji rečem zelo ljubeznivo, — zakaj pa ne, prišla bo vaša tašča, in jaz ji bom povedal, da sva se prav sladko lubila in objemala; zakaj bi ji ne priznal; priznanje je zamerom velika olajševalna okolnost.

— Pa dobro, povejte, kaj hočete — reče odločno.

— I kaj, nič, za Boga, tisto malo lenarja iz predalčka.

— Teza ne, tega vam ne morem dati, to bi pomenilo, da sem krivladna svojega moža.

Ona udari zpet v jok in bi najbrže še dolgo jokala, da se ni zalutnilo iz druge sobe, kako se tašča premetuje po postelji. Hitro mi dene roko na usta:

— Pst!

— Saj bom molčal, zelo rad, all skrajni čas je, da skleneva najino pogodbo.

— Pst! — napravi ona iznova in utihne kot grob. Molčala sva dolgo, in ko sva po priliki izračunala da je babica zopet zaspala, nadaljujeva najin pogovor.

Zaklinjala me je, prosila me je, naj ji pustim tisti denar pri miru in nazadnje mi je obljubila, da mi bo vedno dala, kadar bom zahteval od nje, dvajset, trideset, kron.

Meni se je, da vam povem po pravici, zasmilila, in sem popustil.

— Ali mi hočete tudi nočoj dati kakih dvajset ali trideset kron?

— Dam vam jih tudi petdeset.

— Dobro, stvar je v redu in hvala lepa, ker ste me tako lepo sprejeli in pogostili.

— Še nekaj, ali imate kaj časti v sebi? — me vpraša.

— Moj Bog, kakšno vprašanje. To se razume, da jo imam.

— Zaklinjam vas, da nikdar in nikomur ne poveste tega, kar se je zgodilo, drugače se bom umorila.

— Ne boste se umorili, ne, ker vas potrebujem, da mi daste trošek, kadar ga mi bo treba. Nikomur ne bom govoril o tem, bodite prepričani.

In tako se oblečem, dobim petdeset kron in se napravim, da odidem po istem potu, kot sem prišel. Ko sem ji rekel zbogom, mi reče:

— Slišite, vi ste vseeno pošten lopov, —

— O, vi mi laskate, — ji odgo-

vorim in jo hočem še enkrat poljubiti, a ona me je prosila, naj tega ne storim.

— Glejta, tako se mi je steklo to noč, — konča policaj Rista svojo pripoved, — a pozneje, kadar sem rabil denar, sem ga dobil. Večkrat se mi je skušala skriti in se je v ta namen preselila na drugo stanovanje, ali sem jo zmeranašel. Šele čez leto dni sem jo izgrešil popolnoma.

Policaj Rista utihne, a na uri je odbilo uprav polnoči. Župan pekličje in plača račun zaspani; natakarku, policaj Rista se pretegne in odide ter obljubi še enkrat, da bo prišel jutri zjutraj, da jih odvede k advokatu, a župan in štacunar se napolita v sobo št. 3 kramljajoč medpotoma o čudnem dogodku, ki jima ga je ravnokar povedal Rista.

TRINAJSTO POGAVJE.

Pisarna advokata Fiče.

Na koncu dotičnega mesta kakor tudi na koncu vsakega drugega mesta pri nas, pa najsib doletijo ali ne, stoji krčme; tiste umazane krčme s prostornimi dvorišči, in katerih stoji zmeraj čedalje izpreženi komečki vozovi, a volički, zvezani za jarem, drobno seno, ki je razprostrto pred njimi. Te krčme so navadno polne kmetov, ki se vračajo s sejmov, pa medpotoma zavijejo v krčmo, da popijejo par kozarec in se snidejo s svojci, da vsi skupaj krenejo v vas.

V takšni krčmi, ki ima ponosno ime "Narodna gostilna pri Nacjonalcu", v postranski sbi se nahaja pisarna advokata Fiče. V to pisarno se pride naravnost iz krčme skozi steklena vrata, skozi katera, četudi niso zagrnjena, se ni vidi v Fičino pisarno, ker so muhe na steklih leto za letom kot pridne čebele med, postavljale piko pri piki tako marljivo, da se niti skozi najbolj gosto zavese ne bi nič manj videlo.

Ta krčma izgleda kakor vsaka druga krčma in se v ničemer ne razlikuje od njih. Ozledalo je vdelano v okvir, ki je bil nekdo plavil in potem se vrste slike; knez Mihajlo, lovcjev pogreb, Maksimilijan a morišču in druge, kot se nahajajo po stenah vseh krčem in so opisane v vseh pripovedstih naših pisateljev, katerih usoda je da opisujejo krčme drugega razreda.

Fičina pisarna je mala soba, a iz zato polna kot panj. Tu je najprej njegova ladvokatska miza, navadna kavarniška miza, pokrita z dvema, tremi novinama. Po mizi je razmetanih nekaj aktov, zraven stoji stara, lesena posodica za tinto, vsa polita in nesnažna, nekaj zarjavelih peres, raztrgan koledar, ki ga mnogo manjka, kar pa Fiče ne škodi, ker so njegovi klienti prepričani, da ima vse poslave v mezincu.

(Dalje prihodnjie.)

V Renčah

so imeli "fašjo". Nekaj časa je bilo precej hrupa, pa se je potem počel. Sedaj so ustanovili v glavnem tuji železničarji na Volčjdragi "fašjo" in z žalostjo ugotovili pogin renškega "fašja". Slovenci naj se organizirajo v svojih društvi z gospodarsko in kulturno svrhu!

Ali vas nadleguje KAŠELJ?

Zadovoljeni odjemalci priporočajo

Severa's Cough Balsam.

Idealno zdravilo zoper kašelj; prijetno, uspešno in zanesljivo.

Cena 25 in 50 centov.

Hitro odgovorite zoper črtni prehod so

Severa's Cold and Grip Tablets.

Cena 50 centov.

Ta dve zdravila so najboljša odzornost v slučajih kašlja, prehlada in hripavosti.

Za vsakega odjemalca pri lekarni.

W. F. SEVERA CO. DEKALB COUNTY, GA.

VDOVA ZNANEGA MILIJONARJA IN NJEN SIN

Na sliki vidite Mrs. William K. Dick, in njenega sina John Jacob Astorja. Ona je vdova po znanem milijonarju Astorju, ki se je potopil s parnikom "Titanic".

Zagonetno, toda resnično.

Zločinci posebne vrste.

Pred par tedni je bil v New Yorku aretiran Walter Toley pod obdolžbo, da je zanetil trinajstdeset požarov, da zadosti svojemu abnormalnemu poželenju. Njegova aretacija je bila posledica na tančnega zaznamovanja njegove poti po velikem mestu in zasledovanja, ki je trajalo neprestano noč in dan.

Požarni maršal Thomas Prophy — star preiskovalec, je objavil, da je Foley priznal vse te požige. Čudna navada takih potujočih požigalec, kot jih imenujejo, je da priznajo iz svojega lastnega nagiba in včasih celo željno svoja dejanja. Pozneje pa večkrat odkliče svoje priznanje, tudi če so ga podali s takimi podrobnostmi, da se sprejme vsako njihovo besedo za dokazano resnico. Tudi Foley je že pričel umikati svoje priznanje. Ne oziraje se na to, če je kriv ali nedolžen, njegova povest razkriva obstoj presenetljivega razreda požigalec, katere je mogoče zaslediti le s pomočjo najbolj zapletenih detektivskih metod.

Delo zasleditve potujočih požigalec je tako težko radi tega, ker se veselijo številni med njimi le požara. Nekateri med njimi vedljivo za ogledano in neokodljiva človeška bitja, in sempatim primajo tudi človeka, ki izjavlja, da živi pobožno življenje. Večina pa obstoja iz duševno pomanjkljivih.

Privlačna sila ognja.

Ta manija pa izvira iz nečesa na kar reagira vsako normalno človeško bitje v večji ali manjši meri, — iz privlačne sile ognja ali plamena. Kaj je mikavnost ognja, katero benti vsakdo! — Današnji dnevi, v katerih analizirajo pristajši Freud našo stanje, so vrgli tudi nekaj luči na to skrivnost stoletij. Ogenj ali plamen je bil čudo za primitivnega človeka. Vsleda tega se mu čudi tudi moderni človek, posebno kadar je mlad. Prastari prvotni instinkt je, ki napoti otroke, da se igrajo z užigalicami, da prižigajo kresove, da uganjajo vsakovrstne neumnosti s plameni, če imajo priliko za to.

Zadnje poročilo požarnega departamenta mesta New Yorka kaže, da so leta 1924 otroci, ki so se igrali z užigalicami, povzročili 619 požarov. Kresovi; ognji na cestah in slično so bili vzrok 5791 alarmov. Pri tem pa ne pride v poštev na ducate požarov, zaneženih iz razposajenosti mladičev, ki bi radi videli kaj goreti.

Kdo se pri tem ne spomni dni duplinskega moža, ki je tako ljubil žareče oglje ter prasketajočeburno? Številni ljudje sede mirno poleg ognjišča po cele ure ter opazujejo jezike plamenov, ki se dvigajo proti dimniku. Ljudem prvotnega sveta je prišel ogenj iz neba, v obliki strele, dar bogov, katere so je tamu primerno oboževali. Določili so svečenike in ve-

stalke, da stražijo geur na svetih oltarjih.

Celo kadar gore postopja v sredi velikega mesta, je treba poklicati policijske rezerve, da zadržujejo radovedne ljudske množice. Imamo tudi čudake, ki se skušajo udeležiti vsakega požara in kojih zanimanje je na pravi strani, čeprav je le del primitivnega nagona. Požigalec ali piroman je človeško bitje, ki je dovolil, da se ga je ta prirojena ljubezen do ognja popolnoma polastila ali ki je duševno preстал upirati se tej ljubezni ali strasti. Skrivnost požarnega departamenta, je koliko ljudi je v New Yorku, ki so dejanski požigalec ali piromani, ali ki so vsaj osumljeni požigalstva. — Seznan, ki je zakleujen v uradu požarnega maršala, vsebuje imena stotin ljudi, ki so bili ali sponznari krivim, da so zanetili požare brez poblepnega motiva, ali pa so bili iz tega razloga v azilih ter imena takih, ki so osumljeni.

Delovanje požigalca.

Kadar se pojavi serija skrivnostnih požarov v kakem določnem delu mesta, tudi če je povzročena škoda malenkostna, študirajo požarni maršali sleherni podrobnost. Pogosto je silnost metode, ki nudi ključ k zagonetki. Malo je ljudi, razen če so blazni, ki bi zanetili požar in prazni hiši ali v zasedenem tvorniškem poslopju sredi dneva. To je dejanje blazneža, a kakšnega! Kakega potujočega požigalca ali piromana — a koga? Če se razkrije požar na kakem prostoru, je dan s tem temelj, kje pričeti, kajti požigalec se vedno drži svoje rutine. Včasih ima požigalec tako metodo v svoji blaznosti, da prične v bližini svojega doma, nakar napravi določeno pot ter neti na poti požare, včasih po pet ali šest, nakar se vrne domov. Foley je bil naprimer obdolžen, da je zanetil na božični večer šest požarov. Čim se preiskovalci ugotovili, s katere točke prične potujočega požigalca svojo pot, prične iskati v onem kraju slaboumne mladiče ali ekscentrične moške. Kakor hitro vedo, koga morajo zasledovati, primejo pogosto potujočega požigalca in flagrantni (pri dejanju) to je tekom zanežanja požara.

To metodo zaznamovanja potujočega požigalca se je uporabilo tudi v delnih okrajih, posebno v Pennsylvaniji. O enem najboljših vzgledov je poročal National Board of Fire Underwriters, v Charleroy Fayettev okraju je bilo požganih trideset poslopj, vključno hiše, skednje, šole in cerkve. Načelnik državne policije in državni požarni maršal sta pregledala operacije požigalca ter jih zaznamovala na zemljevidu. Čeprav je potujoči požigalec skakal od mesta do mesta, je vendar sledil dveh definitivnim črtam. — Končno sta prišla do prepričanja, da mora imeti požigalec svoj stalni sedež v vasi Fair Hope. Za-

sledovala sta mladeniča, katerega sta osunila ter ga prijela v sosednji vasi Fayette, baš nato, ko je zanetil požar v nek prodajalni.

Ta požigalec, Albert Smith po imenu ter star 19 let, je priznal, da je zanetil v celem trideset požarov. Njegova priznanja so bila tako podrobna, da jih pozneje ni mogel preklcati. Vse, kar je rekel, je potrdilo proučevanje njegovih dejanj, katero so napravili izvedenci. Ob mnogih prilikah je celo zagradil ceste, da je na ta način preprečil hitri prihod požarnicbrambe. Delal je v okrožju desetih milj, netil požare ponoči ter se vračal domov zjutraj. Smith je bil spoznan krivim večkratnega požiga ter obsojen na ječo od 42 do 85 let. Preiskovalci pa so menjaja, da je bil v vsakem oziru blazen, z željo, da neti požare, katerih ni mogel zadržati, in vsled tega je verjetno, da ga bodo premestili v azil za blazne zločince.

Imel je posnemalce.

Ena najbolj čudnih točk njegovega slučaja je bila aretacija nallajnega mladeniča, sina nekoga duhovnika, ki je skušal zažgati neko garažo v Fayette City. Očividno je postal duševno zmeden vsled razburjenja vspricho dejanj požigalca, katerega so iskale oblasti. Priznal je, da je vzpiril svoj pokuš v namenu, da odpoli posebni odtok državne policije, ki je bil zaposlen, da stražimesto. Našli so tudi tretjega požigalca, ki je priznal, da je imel svojo lastno majhno pot, na kateri je zanetil pet požarov. Čeprav je bilo njegovo ime poljsko ter prav nič podobno onemu prvega požigalca, si je nadel ime Smith. Vse te tri nevredne mladiče je smatrala policija s požarnim maršalom vred za slaboumne mladičce, ki si žele skrivnosti in razburjenja.

Rekord v Zbuzenih državah za število požarov v eni seriji je dosegel požigalec v New Yorku, po imenu Gustov. Pred desetimi leti, kot esemnajstletni šolar je bil obtožen, da je zanetil požar v nekem praznem poslopju na Washington Heights. Priznal je, in ker se ga je smatralo neodgovornim, je bil poslan v azil za blazne v Bloomingdale. Pozneje je bil oproščen in ničesar več se ni čulo o njem, čeprav je bil še vedno na seznamu požigalec ter so od časa do časa iskali člani štaba po-

(Nadaljevanje na 6 strani.)

Kje je IGNAC PEČJAK, doma iz fare Zagradec pri Fužini in ostali prijatelji mojega pokojnega moža Antona Kern, preje Hren, ki je umrl 23 septembra, rojen je bil v fari Trnovo, Notranjsko. Ne iščem radi slabega, zato prosim, da se mi javite. Mary Kern, 302 North 1st St., Kansas City, Kans. (ix 19.26.21.22)

STENSKÉ KOLEDARJE

smo razposlali vsem našim naročnikom. Krašni so in umetniško završeni. Slika na Koledarju predstavlja očete naše republike, ko se posvetujejo glede nameravane izjave neodvisnosti. In letos bo minilo 125 let izza onega pomembnega dogodka. Koledar je torej tudi v tem oziru pomemben. Nekaj nam jih je pošta vrnila, ker so se naslovniki v zadnjem času preselili. Tem jih bomo poslali, kakor hitro izvemo njihove sedanje naslove. Kdor ga pa hoče poslati svojemu prijatelju, naj nam sporoči ter priloži petindvajset centov.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York City.

Najboljši Predpis za Slabotne, Imučene Može in Žene.

Trečarim je na čudovit način pomagano v par dneh. Če vam je vaš zdravnik še ni urotiti, edaj pogledite do dneva da vsega lekarnarja in kupite eno steklenico. Imenuje se Nuga-Tone. Nuga-Tone povrne moč in življenje iztrganim živcem in mišicam. Nuga-Tone je čisto naravna in ne vsebuje nobene kemije in ne vsebuje nobene kemije. Nuga-Tone daje odlično spanec, oster tek, lino prebavo, roden otol mnogo entuzijama in ambicije. — Če se dobro ne počutite, je vsaka bolnost, da jo poskusite. Var nič ne stane, ako vam ne stori dobro, je najljubši za vživati in posušiti se bosta najbolj takoj. Če vam je še ni predpisal vaš zdravnik, potem najdete takoj v lekarni in kupite Nuga-Tone. Ne smojte, malo rancemosti. Vžirajte jo par dni in če se ne počutite boljše in če ne zbledite boljše, nesite ostalo nazaj lekarnarju, ki vam bo povrnil vaš denar. Indelovateli Nuga-Tone zahtevajo od vseh lekarnarjev, da jim dajo za isto in povrnemo denar. Če niste zadovoljni. Priporočamo, jurečera in na prodaj v vseh lekarnah. — Advt.

Prav vsakdo —

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI v "Glas Naroda".

Ako pošljate denar v domovino, bodisi v Dinarijih, Lirah ali Dolarjih;

- želite dobiti denar iz starega kraja;
 - hočete naložiti svoje prihranke varno po 4% obresti;
 - imate rešiti kako zadevo tu ali v domovini;
 - nameravate spomladi ali kasneje v domovino;
 - rabite sploh kako pojasnilo v bančnih zadevah,
- se lahko obrnete s polnim zaupanjem na priznano domačo

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1926.

je gotov in smo ga razposlali vsem, ki so ga do zdaj naročili.

Letos je zelo zanimiv in bo vsak zadovoljen.

Cena mu je 50c.

Kdor ga želi imeti naj pošlje znamke ali pa money order.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

BELE ROŽE

ROMAN V DVEH DELIH.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

U V O D.

Tam stoji prostoima neokrašena hiša, z močno zamreženimi okni in z železom okovanimi durmi kot bi se spodobile za trdnjavo. — a ta hiša ni bila nikakva trdnjava, ki se upira sovražniku, temveč le jetnišnica s številnimi celicami za samotno ječo. V eni teh celic je stala mlada ženska ob majhnem, zamreženem oknu ter zrla zamišljeno na sinje nebo, ki se je prikazovalo od tam, kjer je bil konec jetniškega zidu, ki se je zdel človeku kot da je rastele do neba.

Mlada ženska je zrla v višino, dokler je niso bolele oči ter je morala povesti pogled na mesto, kamor so zasadili divjo trto v namenu, da se okiti pusti zid z zelenjem. Divja trta se je visoko vpenjala ob zidu in ker je prihajala v deželo jesen, so postali preje temnozeleni listi rdeči.

— Kot obiliti s krvjo, — si je rekla ženska ter obrnila pogled v stran. Njene oči pa niso našle nič prijaznejšega kot je bila ta divja trta. Prazni, pobeljeni zidovi, ozka in trda postelja s smaznim, a grobnim perilom, vré, mizica s črnim, peresom ter cemenim papirjem, — to je bilo vse.

In v te okolici postava te ženske! Bila je velika, vitka, zapovedujoča kot kraljica, ne pa kot jetnica, ki je stala v ozkem prostoru ter ga takorekoč osvetlila z bleškom svojih oči ter kovinskim sijajem svojih svetlih las. Njen lep obraz je pa postal ožji in bledejši vsled dolgega zapora, a mogoče ravno raditega, tem lepši in njeni roki sta bili snežno-beli, dobro negovani, — roki odlične dame, ki ni nikdar opravljala ročnih del. Kako pa je prišla ta ženska v samotno celico jetnišnice!

— Neznosno je to, — je zastokala. Nato je sedla na stol ter se pričela nervozno igrati s peresom.

Pri tem je padel njen pogled na papir. — Pisati, — je zamrmrala zamišljivo, — Z neznosno osamljenostjo me hočejo prisiliti k pisanju. Kot da bi se kedaj kompromitirala s kako vrstico! Spati je boljše!

Vstala je ter se takoj nato vrgla na posteljo. Ni pa mogla zaspati ob belem dnevu, kajti spanje jo je celo ponoči kaj redko obiskalo, ko je ležala v temi ter ni mogla niti napraviti luči, da prežene misli ali fan da drugo smer.

Te misli! — Če bi le ne bilo treba misliti, — je zastokala, se dvignila ter zakopala svoji beli roki v bujne lase. — Misliti, vedno misliti in vedno isto misliti! Vedno isto ... Ali moram res vedno misliti le na eno stvar! In kdaj bomo prišla iz teh temnih jetniških zidov, zopet prosta, stavljenka la razvajena kot nekdo? Ne, to bom pozabila! Ah, če bi mogla že danes pozabiti!

Zopet je omahnila nazaj na posteljo ter si pokrila obraz z rokama, kakor bi jo želele.

Zunaj na hodniku so se oglašili koraki, zaropotali so ključ in vrata celice so se odprla. Jetnica pa ni dvignila pogleda. Kdo drugi bi mogel biti to kot ječar, ki ji je prinašal priprosto obed ali spustil noter ženko, ki je prinesla sveže perilo? In vendar ni bil noben teh dveh, pač pa duhovnik s smečnobelimi lasmi, častivreden mož, iz kojega obrazu je sijala mišna kot jo imajo rekolekcijski otroci tega sveta. V svoji roki je nosil majhno, črno vezano knjigo in majhen sopek belega rož kot nam jih pedarja jesen. Knjiga je bila nabožna in bele rože je položil na odprto stran, ne kot pozdrav iz sveta, temveč kot migljaj na večnost, dobroto in vsemogčnost božjo. Preko knjige in rož je položil list papirja, ki je ležal na mizi.

Sum papirja pa je predrnil jetnico iz njene otopenosti. To ni bil ječar. Dvignila je pogled ter stala duhovniku nasproti. Tedaj pa se je visoko vzravala. Čudna poteza, mešanica ošabnosti, porogljivosti in jeze, se je pojavila krog njenih lepih ust in njene oči so žarele.

— Kdo vas je poslal k meni? — je vprašala z žalečo hladnostjo. — Jaz vas nisem klicala.

Jetniški duhovnik pa ne obiskuje celice v upanju, da bo prijazen sprejet. Pripravljen je na zakrknjena srea ter skuša vzbuditi ponizno in kes. Raditega je le pokimal z glavo vspricho njenih ošabnih besed.

— Ne hčerka moja, niste me pustila poklicati, — je odvrnil mlo. — Čakal sem tvojeza klica, s hrepenenjem v srečo ter prosil Boga za te, — a zaman.

— Tako se mi zdi, — je odvrnila ženska ošabno.

Tedaj pa je stopil duhovnik korak bližje k njej. — Če kljub temu prihajam k vam, hčerka moja, — je rekel, — storim to, ker sem kot duhovnik obvezan storiti to in ker me sree in vest vlečeta k vam. Kot duhovnik pa imam sveto dolžnost, da stopim pred vas ter vas opozorim na zadnje stvari, katere morate vedno imeti v mislih. — Hva-a vam, — ga je prekinila hladno, s škrtinjo kraljice, ki odsluži podanska. — Kakor hitro bom čutila potrebo duhovniške tožbe, vas bom pustila poklicati, gospod župnik. Bojim pa se, — je potegljivo dostavila, — da bom takrat že daleč proč od te hiše in tudi od vas.

— Teza se bojim tudi jaz, — je odvrnil duhovnik resno in žalostno. — Kljub temu pa moram, hčerka moja, poskusiti, da obrnem vaše sree proti večnemu, kot zahteva Bog, če se hoče doseči šveličanje nesmrtnice duše. In vsled tega, hčerka moja, vas prosim, da odprete svoje sree ter ga obrnete proti Bogu, da vam bo v večno ozveličanje to, kar se dozleva vašim kratkovidnim, posvetnim očem. Lot višek bede. Ne smete pozabiti, da vas je posvetna pravica ob sodila na smrt.

— Prazna formalnost, gospod župnik, — je odvrnila hladno. — Formalnost, ki je mogoče učinkovita za one jetnike, kojih izobrazba ne sega tako daleč, da bi spoznali pod krinko nasilnega povesen, nedolžno in neškodljivo bitje. Mene pa ne more ne strašiti, ne motiti ta formalnost juridičnega humbuga. Moj zagovornik je bil tepec in državni pravdnik ga je s svojimi prostaštvji kot javni obtožitelj enostavno podrl na tla, — a tekoni njegovega govora se nisem niti stresla, niti nisem prebledela. Le smehljala sem se.

— Žal bog, hčerka moja, to je res.

— Žalibog!

— Da, to je zelo poslabšalo vašo stvar.

Tedaj se je jetnica res zasmejala, a ta smeh ji ni prihajal iz srea.

— Ah, vi mislite, ker je pripomnil državni pravdnik v svojem govoru, da sem zakrknjena in da je to nadaljni dokaz moje krivde? In kaj takega naj bi me prestrašilo?

Stari duhovnik je zrl z neizmerno žalostnim pogledom na lepo mlado ženko.

— Zapusčam vas zopet, hčerka moja, — je rekel ter vzdihnil. — V vašem sedanjem stanju srea bi me itak ne poslušali ter bi mi

SAMO ŠEST DNI PREKO

Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

FRANCE 30. JANUARJA

PARIS 13. februarja. FRANCE, 6. marca.

HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2.

4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET

NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

dili mojim besedam isti odpor, ki vam je tako škodoval pred posvetnim sodnikom. Grem sedaj ter vam puščam knjigo, koje vsebina bo mogoče bolj omehčala vaše sree kot so ga mogle moje besede. Ali mi hočete obljubiti, da boste čitala knjigo na strani, katero sem odprl.

— Mogoče ne bom storila tega ali pa bom, — je odvrnila ženska malomarno.

(Dalje prihodujič.)

Zagonetno, toda resnično.

(Nadaljevanje s 5. strani.)

žarnega maršala. O njem pa ni bilo slišati nič drugega, kot le najboljša poročila. Ostal je zelo miren mlad mož, aktiven v cerkvenem delu ter učitelj v nedeljski šoli.

Požare so zasledili do Gustowa.

Študij slučajev je predrnil maršala, da se je vrnil Gustow k svojim starim navadam. Moža so prijeli, ko je prišel iz nekega poslopja na Amsterdam Ave. Ko je bil aretiran, je priznal, da je zažgal poslopje. Mož je bil spoznan za brezupnega požigaleca ter poslan v državno bolnico za zločinske blazneže v Matteawanu.

Zasleditev potujočih požigalcev ali piromanov, ki pridejo v poslopja, se napote v kako prazno nadstropje, vržejo užgalice na kup odpadkov ter nato mirno odidejo ven, je ena najbolj težkih nalog državnega departamenta. — Običajni način je dobiti seznam vseh nezaposlenih poslopjij v bližini, kjer je izbruhnil kak požar; ter zastražiti vsa. Če ima požigalec kako metodo v svojem postopanju, ga lahko pričakujejo na tem ali onem mestu v enem dnevu ali dveh. Zelo pogosto je domneva užgaliceam v rokah, potem ko so zanesli kup gorljivega materijala.

Težje je postopati s požari v temenem hišah, kajti požigalec se pogosto posreči uiti v splošni zmedli. Eden najhujših slučajev manije je v tem oziru je bil oni majhnega dečka, ki je bil odgovoren za dvajset požarov v sosesčini svojega doma na Drugi Ave. Končne je dobil delo v neki groceriji na 7. Ave., v dolenjem delu mesta. In v teku treh dni, je v oni okolici izbruhnilo osem požarov. Ko so ga aretirali, je deček priznal, da je odgovoren za vse te in še druge požare, a se ni mogel spom

Vzroki piromanije.

Pri večini požigov je opaziti sistematično manjso, ki se obrača proti onemu praštaremu nagonu veselja nad ognjem. Ker igra ta element tako važno vlogo v modernem življenju, ker je vir gorke in luči, ker dela hrano bolj okusno in ker zadosti številnim drugim potrebam življenja, je povsem naravno, da vzbuja pozornost tudi najbolj normalnih človeških bitij. Kadar pa pride duh, ki je slab in pomanjkljiv, v stik s tem elementom, je gotovo prizadet, prav kot dela prilika tatu iz normalnega človeka.

Piromanija, je rekel Brophy, se pojavja po navadi med duševno zaostalimi in onimi, ki so podvrženi padavici. Spremlja tudi histerijo različnih vrst. Pogosto se ta nagon zatre ter pride le na površje, kadar je temu nagonu podvržena oseba pijana. Tako je najti alkoholično piromanijo med ljudmi, ki ne kažejo, kadar so trezni, nobenega sledu tega nagona. Ta nagon se pojavja pogosto pri dečkih in deklicah v času, ko dozorevajo. V takih slučajih je požigalni nagon mimoidoč in zdravniške oblasti nam zagotavljajo, da se ga lahko zatre in da ne pristi nobenega sledu v poznejšem življenju. V svojih dvajsetih letih izkušenj v tem delu sem videl različne take slučaje, ki potrjujejo nazor zdravnikov. Požigalec je ponavadi mlad, star od dvajset do petintrideset let. Seveda je najti požigalec tudi v zrelejši dobi, a v vsakem slučaju se vidi, da se jih je letila strast, ko so bili stari nekako trinajst let in da jih ta strast ni potem več zapustila.

Teško je reči, kakšni posebni motivi navajajo požigaleca k požigu, — je nadaljeval požarni maršal. — Številni, s katerimi sem govoril, pravijo, da imajo neodoljivo željo videti požar. Drugi hočejo uživati prizor, ko priliti na lice mesta požarna bramba in z radostjo opazujejo ognjegasec, kako se lotijo dela. Številni ljubijo misel, da so oni sami vzrok vsega tega razburjenja ter uživajo svoj tajni delež pri tem razburjenju. Pogosto pomagajo požigalec reševati lastnino in ljudi, ki se nahajajo v hiši, v kateri je bil zanesil požar. Na vsem tem je nekaj, kar laska njih nečimurnosti.

Imamo tudi tretji razred požigalcev, ki zanesijo požar, ker žive monotono življenje brez vsakih dogodkov, ker se je slabo postopalo z njimi ter jih sililo mučiti se noč in dan brez razvedrila in zabave. Tako je živela neka mlada deklica nedaleč od Bellevue bolnice, ki se je nahajala v te jpatetični stiski. Pričela je razmišljati o svoji zapuščeni in osamelosti, postala je duševno zmedena ter je zanesila požar v več tenement hišah. Hrepenela je po razburjenju te ali one vrste, in preskrbela si ga je na ta način. Večina požigalcev trdi, da so si želeli le razburjenja, ter vrste in da niso hoteli povzročiti smrti nikogar. — V resnici pa so ti duševni bolniki kot razred prav tako nevarni kot požigaleci, ki zanesijo požare iz dobičakeljnosti. Včasih ima požigalec, ki skuša kolektirati zavarovalnino, željo, da stori to, ne da bi izvršil umor, a piroman je popolnoma brezbrizen napram izgubi človeških življenj.

Nedolžne se pogosto obdolži. Požigalec ne delujejo v skupni nah ali tolpah kot profesionalni požigalec. Taki požigaleci niso družabni, in ker imajo v splošnem abnormalna običaje in abnormalna razpoloženja, nimajo nikakih resničnih prijateljev ali družabnikov. Tudi nikakih stalnih zbirališč nimajo kot profesionalni zločinci, in njih delovanja je treba vsled tega zasledovati na zelo skrben način, ki vzame več tednov in pogosto tudi več mesecev. Njih metode, katerim manjka motiva dobičakeljnosti, ne nudijo tako hitro ključa k rešitvi kot druge oblike požiga. Preiskava je pokazala, da so bili nekateri požari, o katerih se je domnevalo, da so jih zanesli trgovci v namenu, da dobe zavarovalnino, v resnici delo požigalcev. Pogosto je bil osumljeni trgovec razbremenjen na temelju naših preiskav, ki so ugotovile, da je bil požar, katerega se je želelo položiti pred njegova vrata, delo nelogičnega požigalca, ki ga je zanesil samo iz tega motiva, da je deležen senzacije. Požigalec je treba zatre, ker ne pomenja le nevarnosti za življenje in lastnino, temveč pomenja pogosto tudi nevarnost za dobro ime ljudi, pri katerih s lahko domneva, da so imeli motiv pri uničenju svojega lastnega blaga. — Izven mesta New Yorka imamo dosti požarov, zanesenih od abnormalnih ljudi, kojih motivi so bili dobro maskirani. Član požarnega departamenta v nekem mestu zapadne Pennsilvanije je naprimer priznal, da je zanesil nič manj kot dvajset hiš. Za njegovo dejanje pa ni bilo mogoče najti nobenega motiva.

IZ STARIH ČASOV

Prva parada avtomobilov se je vršila v Philadelphiji dne 6. oktobra leta 1900. Po sliki lahko presodite, kako se je razvil avtomobil od onega dne pa do današnjih časov.

motivi navajajo požigaleca k požigu, — je nadaljeval požarni maršal. — Številni, s katerimi sem govoril, pravijo, da imajo neodoljivo željo videti požar. Drugi hočejo uživati prizor, ko priliti na lice mesta požarna bramba in z radostjo opazujejo ognjegasec, kako se lotijo dela. Številni ljubijo misel, da so oni sami vzrok vsega tega razburjenja ter uživajo svoj tajni delež pri tem razburjenju. Pogosto pomagajo požigalec reševati lastnino in ljudi, ki se nahajajo v hiši, v kateri je bil zanesil požar. Na vsem tem je nekaj, kar laska njih nečimurnosti.

Imamo tudi tretji razred požigalcev, ki zanesijo požar, ker žive monotono življenje brez vsakih dogodkov, ker se je slabo postopalo z njimi ter jih sililo mučiti se noč in dan brez razvedrila in zabave. Tako je živela neka mlada deklica nedaleč od Bellevue bolnice, ki se je nahajala v te jpatetični stiski. Pričela je razmišljati o svoji zapuščeni in osamelosti, postala je duševno zmedena ter je zanesila požar v več tenement hišah. Hrepenela je po razburjenju te ali one vrste, in preskrbela si ga je na ta način. Večina požigalcev trdi, da so si želeli le razburjenja, ter vrste in da niso hoteli povzročiti smrti nikogar. — V resnici pa so ti duševni bolniki kot razred prav tako nevarni kot požigaleci, ki zanesijo požare iz dobičakeljnosti. Včasih ima požigalec, ki skuša kolektirati zavarovalnino, željo, da stori to, ne da bi izvršil umor, a piroman je popolnoma brezbrizen napram izgubi človeških življenj.

Nedolžne se pogosto obdolži.

Požigalec ne delujejo v skupni nah ali tolpah kot profesionalni požigalec. Taki požigaleci niso družabni, in ker imajo v splošnem abnormalna običaje in abnormalna razpoloženja, nimajo nikakih resničnih prijateljev ali družabnikov. Tudi nikakih stalnih zbirališč nimajo kot profesionalni zločinci, in njih delovanja je treba vsled tega zasledovati na zelo skrben način, ki vzame več tednov in pogosto tudi več mesecev. Njih metode, katerim manjka motiva dobičakeljnosti, ne nudijo tako hitro ključa k rešitvi kot druge oblike požiga. Preiskava je pokazala, da so bili nekateri požari, o katerih se je domnevalo, da so jih zanesli trgovci v namenu, da dobe zavarovalnino, v resnici delo požigalcev. Pogosto je bil osumljeni trgovec razbremenjen na temelju naših preiskav, ki so ugotovile, da je bil požar, katerega se je želelo položiti pred njegova vrata, delo nelogičnega požigalca, ki ga je zanesil samo iz tega motiva, da je deležen senzacije. Požigalec je treba zatre, ker ne pomenja le nevarnosti za življenje in lastnino, temveč pomenja pogosto tudi nevarnost za dobro ime ljudi, pri katerih s lahko domneva, da so imeli motiv pri uničenju svojega lastnega blaga. — Izven mesta New Yorka imamo dosti požarov, zanesenih od abnormalnih ljudi, kojih motivi so bili dobro maskirani. Član požarnega departamenta v nekem mestu zapadne Pennsilvanije je naprimer priznal, da je zanesil nič manj kot dvajset hiš. Za njegovo dejanje pa ni bilo mogoče najti nobenega motiva.

Povzročila petinšestdeset smrti.

Eden najbolj usodepolnih požarov novejšega časa je bil oni, ki je uničil Grey Ninnery v Montreale pred več leti ter povzročil smrt petinšestdesetih otrok in strelčnic. Požar je zanesila neka uslužbenka. V svojem priznanju je trdila, da jo je neodoljiv nagon gnal k izvršitvi zločina. Izkazalo se je, da je bila več let poprej spoznana krivim požiga v svojem domačem mestu Quebecu iz katerega je odšla, ker so jo vedno opazovali radi njene manije.

Kako veliko število namenoma zanesenih požarov je posledica delovanja požigalcev, je razvidno iz nove analize 561 požarov, v kateri je prišlo do ošodb. Ljudje, ki so zanesli te požare, so bili poslani v ječo ali pa v zaje. Ugotovilo se je, da je bilo 36 požarov

Kretanje garnikov - Shipping News	
21. januarja:	Deutschland, Hamburg; Bremen, Bremen.
22. januarja:	Andania, Cherbourg.
27. januarja:	Suffren, Havre.
29. januarja:	Martha Washington, Trst.
30. januarja:	Aquitania, Cherbourg; France, Havre.
6. februarja:	Olympic, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Bremen; Orduna, Cherbourg.
10. februarja:	La Savole, Havre.
11. februarja:	Westphalia, Hamburg.
13. februarja:	Paris, Havre; America, Bremen; Pittsburg, Cherbourg, Bremen.
16. februarja:	Berlin, Cherbourg, Bremen; Albert Ballin, Hamburg.
20. februarja:	Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Bremen.
24. februarja:	De Grasse, Havre.
25. februarja:	Thuringia, Hamburg; Muenchen, Bremen.
27. februarja:	Olympic, Cherbourg.
3. marca:	Suffren, Havre.
4. marca:	Deutschland, Hamburg.
6. marca:	Berengaria, Cherbourg; France.
Havre:	Orduna, Cherbourg; York, Bremen.
10. marca:	George Washington, Cherbourg in Bremen.
11. marca:	Mount Clay, Hamburg.
13. marca:	Majestic, Cherbourg; Bremen, Bremen; Andania, Hamburg; New Amsterdam, Rotterdam.
17. marca:	La Savole, Havre.
18. marca:	Cleveland, Hamburg.
20. marca:	Cleveland, Hamburg.
20. marca:	Levintham, Cherbourg; Aquitania, Cherbourg; Pittsburg, Cherbourg; Veendam, Rotterdam; Berlin, Bremen.
22. marca:	De Grasse, Havre.
24. marca:	Martha Washington, Trst.
24. marca:	Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
25. marca:	Columbus, Bremen; Westphalia, Hamburg.
27. marca:	Olympic, Cherbourg; Ohio, Cherbourg.
31. marca:	Berengaria, Cherbourg; Suffren, Havre; Arabic, Hamburg; Republic, Bremen.
22. maja:	Paris, Havre. SKUPNI IZLET.
22. junija:	Pres. Wilson, Trst. SKUPNI IZLET.

NARAVNOST V JUGOSLAVIJO
MARTHA WASHINGTON
29. januarja
Cena do Trsta ali Dubrovnik v tretjem razredu \$100, vključno volni davok
COSULICH LINE OF TRIESTE
Phepa Bros & Co., 2 West St., N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovanju stari kraj, je potrebno, da je na cančno poučen o potnih listih in jlagi in drugih stvarih. Pojavila, ki vam jih namoremo dati vedno naše dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi pri poročamo vedno le prvostanske parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasov nove naselilniške postava ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, namorejo tudi nedržavljan-dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj, tosednja dovoljenja izdaja generalni naselilniški komisar v Westington, D. C. Prošnja za tako dovoljenje se lahko uspravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem o se polje prošnje v stari kraj glasov naselilniške odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCH IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti soročnika svrova iz starega kraja, naj naš prej piše na pojamnila in Jugosla-rije bo pripuščenih v pribodajih reb leth, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljanji pa namore, dobiti sem bene in otroke do 18 let ta bres, da bi bili števji v kvoti. Irojene osebe se tud, se štejeja kvoto. Stariši in otroci od 15 o 21 leta ameriških državljanov s imajo prednost v kvoti. PBEW s pojamnila.

Prodajamo vsome liste na vsi prje; tudi preko Trsta namoreje izrosovanj sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York.

DOBRO SLUŽBO

dobi Slovenka srednje starosti pri družini treh odraslih oseb. Biti mora zanesljiva, čista in znati mora nekoliko kuhati. Pišite na: 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

BOLGARSKI ŽELIŠNI ČAJ

(PREJ IMENOVAN KRVNI ČAJ)
Vzemite ga vrelaga pred postikom. Za ODPRAVO PREHLADOV. Za odvitjenje jeter. Za dobro prebavo. Bolgarski želišni čaj je sestavljen iz čistih želišč. Izboljšuje kri ter vas ohranja zdravim.
Prodajajo ga lekarnarji vsepovsod, ali po pošti zavarovano, 1 velik družinski zavoj \$1.25, ali 2 zavoji \$2.15 ali 4 zavoji \$3.25. Naš'ov H. H. von Schlick, President, Marvel Products Company, 824 Locust St., Pittsburgh, Pa. —Adv't.

Pozor rojaki!
V zalogi imamo
SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)
Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.
Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street
New York, N. Y.